

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Diplomová práce

Ekologicky šetrné ubytování na Prachaticku

Vypracovala: Bc. Iveta Šrámková

Vedoucí práce: doc. Ing. Kamil Pícha, Ph.D.

České Budějovice 2016

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Iveta ŠRÁMKOVÁ**
Osobní číslo: **E14618**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Ekologicky šetrné ubytování ve vybrané oblasti**
Zadávací katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Cílem práce je identifikovat šetrné přístupy v nabídce ubytování v šetřené oblasti a posoudit význam šetrných přístupů ve strategii podniků nabízejících ubytování.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury
2. Posouzení významu šetrných přístupů v nabídce ubytování v marketingu podniků nabízejících ubytování
3. Zjištění vztahu návštěvníků k nabídce šetrného ubytování v šetřené oblasti
4. Formulace závěrů

Rámcová osnova:

1. Úvod. Cíl práce (hypotézy - pokud jsou s ohledem na zvolené téma potřebné).
2. Přehled řešené problematiky (literární rešerše).
3. Metodika.
4. Řešení a výsledky, případně diskuse.
5. Závěr.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **60 - 80 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

Goedner, C. R., Ritchie, J. R. B. (2008). *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. 11th Edition. New York: Wiley.

Navrátil, J. (2012). *Návštěvník jako rozvojový faktor navštíveného místa*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012.

Schiffmann, L.G., & Kanuk, L.L. (2004). *Nákupní chování*. Brno: Computer Press.

Wells, V., & Foxall, G. (eds.) (2012). *Handbook of Developments in Consumer Behaviour*. Edward Elgar Pub.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Kamil Pícha, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání diplomové práce: **16. ledna 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (20)
370 05 České Budějovice

Ing. Viktor VOJTKO, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15. 4. 2016

.....
Bc. Iveta Šrámková

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Kamilu Píchovi, Ph.D. za vedení, důležité připomínky a odbornou pomoc při zpracování mé diplomové práce. Také bych chtěla poděkovat celé své rodině, příbuzným a známým za jejich podporu a výdrž.

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Cíle a hypotézy.....	4
2 PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	5
2.1 Cestovní ruch	5
2.2 Šetrný cestovní ruch.....	5
2.2.1 Ekoturistika.....	8
2.2.2 Venkovský cestovní ruch.....	8
2.3 Dopady cestovního ruchu na životní prostředí	9
2.4 Green management v hotelnictví	11
2.5 Ekohotel	13
2.6 Ekologicky šetrné přístupy v hotelnictví	14
2.6.1 Environmental Management System (EMS)	15
2.6.2 Dobrovolné iniciativy	19
2.7 Možná opatření	21
3 METODIKA	23
3.1 Prachaticko.....	23
3.2 Návštěvníci.....	25
3.2.1 Dotazníkové šetření	25
3.2.2 Dotazovací nástroj	26
3.2.3 Zpracování dat	29
3.3 Struktura dotazovaného vzorku	34
4 VÝSLEDKY A DISKUZE	41
4.1 Analýza poptávky	41
4.1.1 Percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování.....	41

4.1.2	Identifikace faktorů percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování	43
4.1.3	Míra ochoty akceptovat nabídku environmentálně šetrného ubytovacího zařízení při stejné ceně jako má standardní nabídka hotelu či restaurace	45
4.1.4	Míra ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování o cca 25%, při zachování stejných parametrů.....	52
4.1.5	Testování vlivu národnosti na vztah respondentů k životnímu prostředí	59
4.2	Analýza nabídky	61
5	NÁVRHY OPTIMALIZACE	66
5.1	Zlepšení propagace šetrných prvků využívaných v ubytovacích zařízeních	66
5.2	Nové ekologické ubytovací zařízení	66
5.3	Kooperace stávajících ekohotelů s budoucími šetrnými ubytovacími zařízeními	68
6	ZÁVĚR	70
7	SUMMARY	72
8	SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY	73
9	SEZNAM OBRÁZKŮ	
10	SEZNAM SCHÉMAT	
11	SEZNAM TABULEK	

1 ÚVOD

Zhoršený stav životního a přírodního prostředí se projevuje s přibývajícím věkem stále znatelněji. Díky tomuto faktu je důležité dbát na zesílení potřeby změny vztahu lidstva k přírodě a životnímu prostředí na celém světě. Z hlediska životního prostředí se stále častěji lidé zaměřují také na cestovní ruch, který svými negativními vlivy přispívá k poškození přírody a životního prostředí. Cestovní ruch je však na těchto přírodních zdrojích a atraktivitách závislý.

Udržitelný rozvoj cestovního ruchu je takový, který zabezpečuje zajištění současných potřeb účastníků cestovního ruchu a současně pomáhá rozvoji daného území. S ohledem na šetrné využívání přírodních a kulturních hodnot vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti.

Zavedení systému environmentálního managementu v podnicích přispívá k ekonomickému růstu a větší prosperitě podniku. Snižuje také negativní dopady činnosti podniku, služeb a výrobků na životní prostředí. Význam ochrany životního prostředí je velmi rostoucí a podniky se tomuto silícímu trendu musí přizpůsobit. Kombinace podnikatelských aktivit podniků představuje značný vliv na životní prostředí.

Ekologická problematika se stává stále více diskutovaným tématem i v oblasti hotelnictví. Využívání prostředků šetrných k životnímu prostředí, používání obnovitelných zdrojů energie a osvěta účastníků cestovního ruchu představuje důležité aspekty fungování zeleného hotelu. Zelený hotel představuje nový trend v cestovním ruchu, který není v České republice ještě příliš rozšířen, ale poskytuje nové možnosti směřování v rámci ubytovacích služeb.

Hlavním cílem diplomové práce je identifikace šetrných přístupů v nabídce ubytování v šetřené oblasti a posouzení významu šetrných přístupů ve strategii podniků nabízejících ubytování. Podrobněji se v práci zaměřím na posouzení struktury předpokladů rozvoje šetrných přístupů v nabídce ubytování, kde budu zjišťovat, zda ubytovací zařízení ve vymezené oblasti využívají šetrné přístupy. Na základě výsledků určím preference návštěvníků oblasti Prachaticka k ekologicky šetrnému ubytování. V závěru mé práce budou stanoveny návrhy určené k optimalizaci dané oblasti.

1.1 Cíle a hypotézy

Před zahájením této diplomové práce byly definovány cíle práce. Poté byly určeny hypotézy práce, které budou v práci následně potvrzeny nebo vyvráceny.

C1: Posouzení struktury předpokladů rozvoje šetrných přístupů v nabídce ubytování v oblasti Prachaticka.

H1.1: Ve vybrané oblasti neexistuje diverzifikovaná struktura předpokladů šetrných přístupů v oblasti ubytování.

C2: Posouzení rovnoměrnosti rozmístění předpokladů environmentálně šetrného ubytování v oblasti Prachaticka.

H2.1: Předpoklady environmentálně šetrného ubytování jsou ve vymezené oblasti rozmístěny rovnoměrně.

C3: Zhodnocení struktury současných návštěvníků oblasti Prachaticka.

H3.1: Neexistují rozdíly v návštěvnických charakteristikách mezi skupinami návštěvníků.

C4: Zhodnocení možností rozvoje environmentálně šetrného ubytování v oblasti Prachaticka.

H4.1: Ve vymezené oblasti neexistují možnosti rozvoje environmentálně šetrného ubytování.

2 PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Dlouhodobá udržitelnost, budoucí profit cestovního ruchu... Cestovní ruch nemůže zničit životní prostředí, aniž by zničil sám sebe (Hughes).

2.1 Cestovní ruch

V současné době je cestovní ruch považován za neodmyslitelnou součást dnešní moderní společnosti (Malá, 1999). Představuje významnou, dynamicky se rozvíjející, součást světového hospodářství, současně je také považován za fenomén dnešní doby (Francová, 2003).

Cestovní ruch je definován jako „soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest“ (Orieška, 1999). Goeldner a Ritchie (2009) cestovní ruch definují podle United Nations World Tourism Organization (UNWTO) jako „činnosti osob cestujících na přechodnou dobu do místa mimo jejich obvyklé prostředí, po dobu kratší než jeden rok na dovolenou, za podnikáním a jinými účely“.

Význam cestovního ruchu pro společnost i pro každého jedince je možné shrnout do několika bodů. Cestovní ruch přispívá k rozvoji osobnosti, slouží k účelnému využití volného času a poznání, k získání jazykových znalostí, pomáhá vytvářet životní styl lidí, představuje prostředek vzdělávání a výchovy lidí, má léčebné či relaxační působení či ekonomické přínosy (Francová, 2003).

2.2 Šetrný cestovní ruch

Šetrný cestovní ruch, nebo také trvale udržitelný cestovní ruch nepředstavuje jednu z kategorií cestovního ruchu (jako např. venkovský, poznávací nebo rekreační cestovní ruch), ale je to pouze zastřešující pojem, postoj či přístup k cestovnímu ruchu jako takovému (Schneider, Fialová & Vyskot, 2009). Pro označování tohoto přístupu k cestovnímu ruchu jsou používány různé přívlastky jako např. měkký, sametový, zodpovědný či zelený cestovní ruch (Kučerová, 1999). Všechny tyto uvedené termíny definují cestovní ruch jako činnost realizovanou v souladu s přírodními, sociálními a společenskými hodnotami (Hrabánková & Hájek, 2002).

Šetrný cestovní ruch představuje takový cestovní ruch, který nijak výrazně nezasahuje do přírodního, kulturního a sociálního prostředí, a to i v dlouhodobé perspektivě jeho realizace. Cílem tohoto cestovního ruchu je ochrana a zachování biodiverzity, péče o životní prostředí a optimalizace dopadů cestovního ruchu. Nejdůležitější je však ochrana, zachování a rozvoj přírodních a kulturních hodnot území (Zelenka et al., 2013). Podle Němčanského (Němčanský, 1996) je zelený cestovní ruch definován jako nový způsob návratu a objevů venkova a zemědělských oblastí, přičemž se snaží harmonicky skloubit aktivity volného času a uvědomění si kulturního a přírodního bohatství země. Bramwell a Lane (1993) tvrdí, že existuje také presumpce, že udržitelný cestovní ruch vede ke zlepšení kvality života rezidentů prostřednictvím optimalizace lokálních ekonomických přínosů a ochrany životního prostředí. Zároveň poskytuje také vysokou kvalitu pobytu a množství zážitků pro návštěvníky. Odpovědný cestovní ruch je definován jako cestovní ruch, při jehož realizaci jeho organizátoři, poskytovatelé služeb cestovního ruchu, ale i účastníci respektují svou odpovědnost ve vztahu k přírodnímu a kulturnímu dědictví, místní komunitě i k ostatním účastníkům cestovního ruchu (Kotíková, 2013).

Odpovědný přístup se projevuje u účastníků cestovního ruchu při volbě destinace cestovního ruchu, volbě dopravy, ubytování, získávání informací a znalostí o místní kultuře a při nákupu suvenýrů a vztahů s místním obyvatelstvem. Z pohledu organizátorů cestovního ruchu a poskytovatelů služeb se odpovědnost v cestovním ruchu projevuje ve vztahu k místním obyvatelům a místnímu prostředí (Kotíková, 2013).

Odpovědný cestovní ruch neznamena ale jen úctu a respekt k místnímu obyvatelstvu, ale také odpovědnost k životnímu prostředí a místní kultuře. ASTA (společnost amerických cestovních kanceláří) vydala deset zásad ekologicky šetrného cestovního ruchu, kterými jsou:

- Zanech po sobě jen otisky nohou, odnes si jen fotografie a vzpomínky.
- Respektuj křehkost okolí. Uvědom si, že každý z nás musí být ochotný pomoci jeho ochraně.
- Aby tvoje dovolená měla smysl, najdi si předem čas a pouč se o zvycích, způsobu života a kultuře místa, které navštívíš. V průběhu cesty poznávej místní obyvatele a hovoř s nimi.
- Respektuj a podporuj místní kulturu (náboženství, tradice, řemesla, služby). Respektuj soukromí a důstojnost místního obyvatelstva, hlavně při fotografování.

- Nikdy neodhazuj odpadky. Místo, které si navštívil, zanech čistější, než bylo předtím, než jsi tam přišel.
- Nekupuj výrobky z materiálů jako je slonovina, želví krunýř nebo zvířecí kůže a kožešiny.
- Chod' po vyznačených cestách a pěšinách. Neruš zvěř a nenič rostliny.
- Seznam se s programem ochrany přírody, organizacemi ochrany a podporuj je.
- Kde je možné, používej veřejnou dopravu, necestuj vlastním autem. Upozorňuj ostatní řidiče, aby zbytečně nenechávali v chodu motory svých vozidel.
- Žádej, aby cestovní kanceláře a cestovní agentury, výletní a rekreační zařízení přijaly toto desatero, nebo jiné normy ochrany životního prostředí a důsledně je uplatňovaly při výchově svých zaměstnanců (CzechTourism, n.d.).

Udržitelný rozvoj cestovního ruchu uspokojuje potřeby současných turistů s ohledem na ochranu a zhodnocení příležitostí pro budoucnost. Ekonomické, sociální a estetické potřeby mohou být uspokojeny i tak, že zůstane zachována kulturní integrita, základní ekologické procesy, biologická diverzita a systém životních hodnot. Dlouhodobě udržitelný cestovní ruch vychází z požadavku nenarušovat působením cestovního ruchu životní prostředí destinace a odlišuje se mírou, komplexností a způsobem použití jednotlivých aspektů destinace. Environmentální vymezení EU nám definuje trvale udržitelný cestovní ruch jako koncepci rozvoje a plánování cestovního ruchu, jehož cílem je ochrana a zachování životního prostředí ve všech jeho aspektech a respektování životního stylu místních obyvatel. Podle ekonomicko-environmentálního vymezení WTO představuje schopnost destinace udržet si potenciál konkurence v soutěži s novými, historicky méně využívanými destinacemi, přilákat první i opakované návštěvy, udržet si kulturní jedinečnost a být v rovnováze s životním prostředím (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007).

Robinson a Wiltshier (2011) mluví v souvislosti s odpovědným cestovním ruchem o tzv. komunitním cestovním ruchu. Jedná se o cestovní ruch, který se rozvíjí za účasti místních obyvatel a ve prospěch místní komunity.

Shaw a William (2009) uvádějí, že cestovní ruch by se měl rozvíjet za určitých předpokladů: se souhlasem a za účasti místních obyvatel, při spravedlivém rozdělení zisku pro místní obyvatele, do cestovního ruchu by měly být zapojovány spíše komunity než jednotlivci.

Dolnicar, Crouch & Long (2008) konstatovali, že o ekologických turistech je k dispozici málo vědeckých článků. Z jejich výzkumu vyplynulo, že ekologický turista má nadprůměrné vzdělání a příjmy a má zájem o učení a poznávání.

Šetrný cestovní ruch představuje pojem zastřešující šetrné formy cestovního ruchu, které nenarušují přírodní prostředí a napomáhají tak trvale udržitelnému rozvoji jednotlivých územních celků (Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007). Šetrný cestovní ruch se dále dělí na ekoturistiku a venkovský cestovní ruch, který se dále dělí na vesnickou turistiku, agroturistiku, ekoagroturistiku a chataření či chalupaření (Škodová Parmová, 2007).

2.2.1 Ekoturistika

Pod pojmem ekoturistika je nejčastěji označován cestovní ruch, který je orientovaný na poznávání přírody, zejména přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a dalších přírodních zajímavostí tak, aby nebyly cestovním ruchem nijak narušovány. Je charakteristická velkou mírou odpovědnosti a ohleduplnosti návštěvníků vůči přírodě a její ochraně (Škodová Parmová, 2007). Podle Tylera a Dangerfielda (Tyler a Dangerfield, 1999) je ekoturistika definována jako udržitelný cestovní ruch založený na přírodních atraktivitách, sloužící k podpoře ochrany krajiny, přinášející ekonomické zisky místnímu obyvatelstvu a mající vzdělávací funkci.

2.2.2 Venkovský cestovní ruch

Pásková a Zelenka (2002) definují venkovský cestovní ruch jako druh cestovního ruchu s pobytem na více dní a s rekreačními aktivitami na venkově, jako jsou procházky a pěší turistika, projížďky na kole nebo na koni, pozorování a péče o domácí zvířata, s ubytováním v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních. Podle Čertíka (Čertík, 2001) je pojem venkovský cestovní ruch definován jako rekreační forma cestovního ruchu, spojená s pobytem ve venkovském prostředí se snahou účastníků maximálně pobývat ve volné přírodě. Venkovský cestovní ruch se dále dělí na agroturistiku, ekoagroturistiku, chataření a chalupaření. Stříbrná (2005) popisuje **agroturistiku** jako specifickou formu venkovského cestovního ruchu, která je vedle bezprostředního využívání přírody a krajiny venkova charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím nebo usedlostem se zemědělskou funkcí. Pokud hovoříme o turistice na farmách, které ekologicky hospodaří a prodávají bio-produkty, mluvíme o

ekoagroturistice. Důležitým znakem této formy cestovního ruchu je nejen sepětí s rodinou na farmě, ale i aktivní účast na zemědělských aktivitách a konzumace produktů jejich ekologického zemědělství (Škodová Parmová, 2007). Podle Pourové (Pourová, 2002) je **chataření a chalupaření** definováno jako specifická oblast cestovního ruchu, tedy mimo veřejné formy. Tento typ cestovního ruchu je realizován zcela individuálně, a ačkoliv se jedná o pobyt ve venkovském prostředí s cílem odpočinku, samotní účastníci většinou chataření a chalupaření za cestovní ruch nepovažují.

2.3 Dopady cestovního ruchu na životní prostředí

Cestovní ruch ovlivňuje životní prostředí jak pozitivně, tak negativně. Podle Kvasničkové (Kvasničková, 1998) je pojem životní prostředí definován jako vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, a to včetně člověka a je také předpokladem jejich dalšího rozvoje. Složkami životního prostředí jsou hlavně ovzduší, voda, horniny, půda, fauna, flóra, nerostné suroviny, organismy, umělé prostředí, kulturně historické památky, stavby, budovy, odpady, ekosystémy a energie.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (2007) definuje pojem životní prostředí jako „systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci.

Cestovní ruch bývá často označován jako tzv. bílý průmysl, tedy průmysl, který zatěžuje přírodní zdroje minimálně (Jakubíková, 2012). Pokud bychom dopady ostatních průmyslových odvětví srovnali s dopady cestovního ruchu, můžou se jevit jako nevýznamné, avšak cestovní ruch působí na životní prostředí pomalu a intenzivně (Pásková, 2002).

Nejčastějšími **pozitivními vlivy** cestovního ruchu na životní prostředí je zachování a ochrana významných přírodních zdrojů. Ochraňování přírody je zajišťována díky národním parkům, chráněným krajinným oblastem, přírodním rezervacím a jinými maloplošnými chráněnými oblastmi. Počet těchto oblastí neustále roste. Mezi další pozitivní vliv cestovního ruchu patří ochrana kulturně-historických památek, s cílem využít jich jako významné atraktivity cestovního ruchu nebo jejich zapsání do Seznamu světového dědictví UNESCO, např. skanzeny lidové architektury nebo muzea lidových staveb. Další ochrana je poté v rámci vytváření památkových rezervací a památkových zón. Cestovní

ruch působí také jako finanční zdroj k opravě a obnově historických budov. Napomáhá také k tvorbě a obnově infrastruktury (Mourek, 2002).

Pokud není cestovní ruch nijak kontrolován a limitován, může způsobovat různé **negativní vlivy** a vede tak k poškození životního prostředí, což se projevuje v oblasti znečišťování všech složek životního prostředí, tedy hlavně vody, ovzduší a půdy. Cestovní ruch díky provozu zařízení cestovního ruchu i samotnými aktivitami účastníků přispívá ke znečišťování povrchových i podzemních vod. Zejména se toto znečišťování projevuje v místech velké koncentrace návštěvníků, nebo také na místech s nedostatečně rozvinutou materiálně technickou základnou, jako v chatových oblastech a kempech (Pásková, 2003).

Podle UNEP (United Nations Environment Programme) je možné dopady cestovního ruchu shrnout do tří základních oblastí – environmentální, socio-kulturní a ekonomické. Dále lze tyto dopady rozdělit na dvě oblasti - lokální a globální. Do globální oblasti je řazena ztráta biodiverzity, poškozování ozonové vrstvy a změny dopadu. Do lokální oblasti pak patří hlavně vyčerpávání místních zdrojů, degradace půdy a krajiny, zvlákání rostlinných i živočišných druhů, změny v ekosystémech, znečištění krajiny odpady, emise a hluk nebo estetické a vizuální znečištění (United Nations Environment Programme, 2000).

Nevhodně či nedostatečně organizovaný a řízený cestovní ruch může poškodit neobnovitelné a jedinečné zdroje, čímž spouští proces označovaný jako „efekt turistické pastí“. I když nežádoucí působení cestovního ruchu je důsledkem aktivit ze strany nabídky cestovního ruchu, v tomto případě lze hovořit o poptávkou tažený proces. Potenciální návštěvníci zde svými požadavky na vzhled destinace, modernost, vybavení či dostupnost služeb působí na podnikatelský sektor, který v případě nedostatečně kvalifikovaného managementu vyúsťuje v sebedestruktivní efekt turistické pastí (Pásková, 2012).

Cestovní ruch je zdrojem emisí, čímž dochází k znečištění ovzduší. Emise vznikají hlavně při výstavbě a následném provozu turistických zařízení a při provozu dopravních prostředků (Pásková, 2003). Ke znečištění ovzduší dochází hlavně při dopravě do místa pobytu, a to zejména v posledních letech, kdy výrazně narůstá individuální automobilová doprava, která představuje hlavní hrozbu udržitelného rozvoje. K základním zatěžujícím faktorům patří zejména emise oxidu uhličitého, dále pak zvyšování hluku, zabírání půdy nebo ohrožení fauny a flóry (Kozel, 2006).

Cestovní ruch také negativně přispívá k znečišťování povrchových i podzemních vod. Důvodem může být jak samotný provoz zařízení cestovního ruchu, tak aktivity návštěvníků (Bodlender, 1991). Nepříznivé dopady cestovního ruchu se projevují také na zhoršení životních podmínek pro flóru a faunu, což je způsobeno díky stavbě a provozu turistických dopravních zařízení (lanovky, vleky, sněžové rolby), úpravě sjezdovek, umělému zasněžování, vytváření cyklistických a pěších stezek, přístavů pro jachty a motorové čluny nebo výstavba sportovních a rekreačních zařízení. Kromě tohoto faktu, je zvěř také rušena samotnou přítomností a nevhodným chováním návštěvníků (The International Ecotourism Society, 2014).

Cestovní ruch přináší také záměrné poškozování přírodních hodnot, památek a dalšího, a to ve formě nápisů, vrypů nebo grafit na různých místech, jako např. skalních a jiných přírodních útvarech, poškozování nebo sběr vzácných druhů z oblasti fauny a flóry, nerostů, hornin či zkamenělin (Pásková, 2012).

Kromě aktivit provozovaných návštěvníky způsobuje poškozování životního prostředí a hodnot také vědomé opomíjení environmentálních hledisek při výstavbě turistické infrastruktury. Příkladem může být používání korálů jako stavebního materiálu pro hotelové komplexy umístěné na Barbadosu (Cater, 1991).

Ubytování je hlavním zdrojem negativních dopadů cestovního ruchu na životní prostředí, a to v oblasti vodních zdrojů, využití půdy a ekosystémů. Hotely a ubytovací zařízení jsou velkými spotřebiteli vody. To dokládá fakt, že turisté spotřebují zhruba o třetinu více vody za den než místní obyvatelé. Velkým problémem je také zvýšení počtu soukromých rekreačních subjektů, jako jsou chaty, chalupy a další. Tyto subjekty jsou pak užívány jen krátkodobě, čímž vznikají problémy se zastavováním velkých ploch hlavně v oblastech přímořských a horských (United Nations Environment Programme, 2000).

2.4 Green management v hotelnictví

Green management neboli zelený management označuje filozofii, technologii a metodiku řízení hotelu zaměřenou na optimalizaci vlivu hotelového provozu na životní prostředí. Mezi hlavní cíle zeleného managementu řadíme šetrné nakládání s materiálem, energiemi a dalšími zdroji, úsporný provoz a redukce faktorů, které zatěžují životní prostředí (Beránek, 2013). Cílem green managementu by mělo být propojení ekologie, ekonomiky a lidského povědomí a vytvoření integrální součásti filozofie a řízení podni-

ku. Principy udržitelného rozvoje jsou trvalé a v časovém horizontu dlouhodobé zásady udržitelného rozvoje (MMR, n.d.). V ideálním případě vede zapojení green managementu do hotelového provozu k synergickému efektu, kdy se host natolik ztotožní s ekologickými principy využívanými v hotelu, že se jimi bude řídit i ve svém každodenním životě, např. třídění odpadu nebo šetrné nakládání s vodou (Beránek, 2013).

Lütfi, Emre a Mehmet (2013) odůvodňují potřebu a důvod vzniku ekohotelů a aplikaci zeleného managementu jako snahu snížit negativní dopad cestovního ruchu na životní prostředí. Mezi znaky zelených hotelů je zahrnuto šetrné nakládání s odpady, úspora vody a energie a ochrana biodiverzity.

Správné zapojení green managementu můžeme ilustračně rozdělit na čtyři základní fáze: motivace, akční plán, realizace a kontrola výsledků.

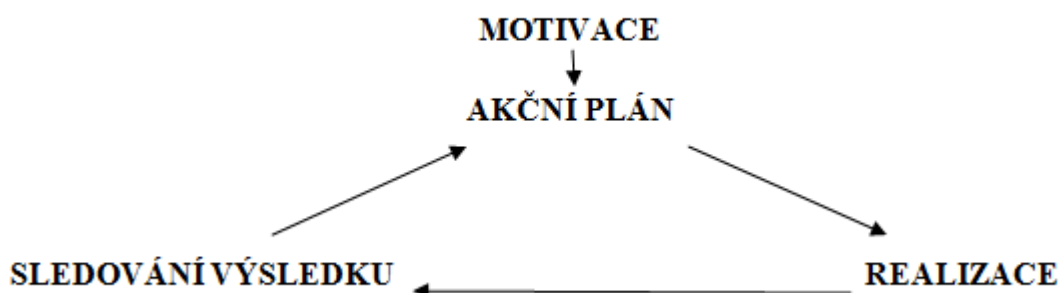
Pokud se vedení rozhodne pro zavedení zeleného managementu do hotelu, musí nejprve jmenovat osobu, která bude odpovědná za zavádění a plynulé fungování programu. Každý zaměstnanec hotelu musí vědět, proč je tento program zaváděn a o co se jedná. Měl by strategii svého zaměstnavatele přijmout za vlastní, protože jen v tomto případě bude ochoten své nové úkoly spolehlivě plnit. Pověřená osoba musí jít zaměstnancům příkladem. Důležité je také zaměstnance v této oblasti školit, informovat o vývoji a poskytnout jim možnost účasti na konferencích s tématem ochrany životního prostředí (Národní federace hotelů a restaurací ČR, 1996).

Po správném informování a motivování zaměstnanců je nutné vytvořit akční plán. Je třeba posoudit současný stav hotelu a možnosti, kterými by se dal chod hotelu vylepšit. Musí být připraven plán, stanoveny priority a postup, kterým nejlépe stanovených cílů dosáhnout (Národní federace hotelů a restaurací ČR, 1996).

Po důkladném vypracování postupů a plánů následuje realizace. Každý zaměstnanec musí být přesně informován o náplni jeho práce. Všechny úkoly a cíle musí být podrobně rozebrány (Národní federace hotelů a restaurací ČR, 1996).

Sledování výsledků představuje poslední fázi tohoto cyklu. Pomocí sledovacích metod je možné zpětně posoudit proces realizace a dosažení stanovených cílů. Pokud jsou nalezeny chyby, je nutné přijmout taková opatření, kterými lze tyto chyby odstranit (Národní federace hotelů a restaurací ČR, 1996).

Schéma 1: Schéma interakce fází "green managementu"

Zdroj: Národní federace hotelů a restaurací ČR, 1996

2.5 Ekohotel

Ekohotel představuje pojem, který se objevil poměrně nedávno kvůli narůstajícímu trendu ochrany životního prostředí a soustředění se na otázky ekologie. Ekohotel, nebo také zelený hotel, představuje označení pro ubytovací zařízení vlastníci evropský certifikát „The Flower – Ekologicky šetrná služba“ nebo domácí českou značku – Ekologicky šetrná služba. Kritéria pro získání označení ekologický hotel se zaměřují na několik oblastí, které v sobě zahrnují omezování energie, spotřeby vody, produkce odpadu, obecné řízení postupů a procesů a využívání obnovitelných zdrojů a látek, které jsou méně nebezpečné pro životní prostředí (MMR, n.d.). Označení ekohotel znamená, že dané zařízení snížilo svůj vliv na životní prostředí na minimum (Zelenezpravy.cz, n.d.). V zahraničí jsou tato zařízení definována jako hotely, které jsou šetrné k životnímu prostředí, jejichž manažeři zavádějí programy, které šetří vodu, energii a snižují množství odpadu a šetří finanční prostředky. Představují tedy programy, které pomáhají chránit naši planetu (Green Hotels Association, 2016).

Výhody ekologického hotelu představují snížení negativního dopadu turistiky na životní prostředí, úspory v oblasti spotřeby vody a energií, marketingový význam ekologického provozu a certifikace, odlišení od konkurence a dobrý pocit z ekologického přístupu (MMR, n.d.).

Nevýhody může představovat náročnost zavádění některých opatření do provozu hotelu, finanční náročnost počátečních investic do technologií, náročnost některých technologií na prostor, nutnost naučit personál i hosty chovat se ekologicky a pomalejší návratnost vložených investic (MMR, n.d.).

Pro získání ekoznačky musí ubytovací zařízení splňovat kritéria, která jsou stanovena směrnicí č. 43-2010. Směrnice je rozdělena na dva oddíly, označené písmeny A a B. Oddíl A obsahuje kritéria povinná a oddíl B pak obsahuje kritéria volitelná. K tomu, aby mohlo ubytovací zařízení získat ekoznačku, musí splňovat určitá kritéria:

- Musí patřit do vymezené kategorie „ubytovací služby pro turisty“
- Musí splňovat všechna kritéria stanovená v oddílu A
- Musí splňovat dostatečný počet kritérií uvedených v oddílu B

Provoz hotelu je velmi náročný na spotřebu elektrické energie, proto technická směrnice vyžaduje získat alespoň 50 % energie z obnovitelných zdrojů. Nejčastěji využívaným způsobem jsou solární panely. Hotel, který má samostatný vytápěcí systém, nesmí používat těžké oleje, které obsahují více jak 0,1 % síry a uhlí. Požadována je také tepelná a zvuková izolace oken, klimatizace by měla být nastavitelná. Pokud není v pokojích nainstalováno automatické zhasínání světel při odchodu z pokoje, musí být na viditelném místě upozornění pro hosta, aby zhasínal při odchodu všechna světla (CENIA, 2012).

Hotely spotřebovávají také velké množství vody. Spotřeba na jeden pokoj za rok se může pohybovat mezi 60-220 m³. Vzhledem k tomu, že voda nepředstavuje nevyčerpatelný zdroj, je důležité zabývat se i v hotelu jejím správným hospodařením. Průtok z kohoutků nesmí překročit 9 litrů za minutu, splachování pisoárů musí být ruční, aby nedocházelo ke zbytečnému protékání vody. Výměna ručníků a ložního prádla se provádí podle intervalu stanoveného hotelem, zpravidla jednou za tři dny, nebo na požádání. Pokoje musí být vybaveny odpadkovými koši na tříděný odpad, k třídění odpadu pak dochází v celém hotelu (CENIA, 2012).

Hosté i zaměstnanci musí být informováni o možném využití veřejné dopravy, musí být zpracována politika ochrany životního prostředí, pro kterou musí být stanoven vhodný akční program. Ubytovací zařízení musí zajistit řádné školení personálu, poskytnout mu písemné dokumenty a příručky týkající se dodržování environmentálních aspektů. Ubytovací zařízení je také povinno neustále sledovat údaje o spotřebě vody a energie (CENIA, 2012).

2.6 Ekologicky šetrné přístupy v hotelnictví

V souvislosti s udržitelným rozvojem je třeba uvědomit si význam ochrany životního prostředí s ohledem na dopady cestovního ruchu na životní prostředí, zejména pak

z pohledů poskytovatelů služeb cestovního ruchu. V jednotlivých regionech je intenzita a rozsah ochrany životního prostředí různá. V preferencích lidí se stále častěji objevuje aspekt environmentální ochrany. Velké množství podniků zavádí do svého provozu určité ekologické principy, a to v podobě jednoduchých ekologických směrnic nebo environmentálního řízení. Cílem těchto činností je propojení ekologie, ekonomiky a lidského povědomí. Výsledky se projevují nejen ve zkvalitňování poskytovaných služeb, snižování nákladů, zvýšení firemní loajality zaměstnanců, ale také v loajalitě zákazníků, získání lepší tržní pozice a firemní image a vyšším zisku (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

Výsledkem zavedení green managementu do podniku je jednak příspěvek k trvalému ekonomickému růstu a prosperitě podniku, ale také postupné snižování negativních dopadů činností, výrobků nebo služeb na životní prostředí. Mezi hlavní přínosy fungujícího systému řízení za sledování principů udržitelného rozvoje v podniku můžeme řadit redukci provozních nákladů, úspory energií, surovin a dalších zdrojů, snížení rizika havárií v životním prostředí, zvýšení podnikatelské důvěryhodnosti pro investory, peněžní ústavy, pojišťovny a veřejnou správu, rozšíření možností v exportní oblasti a v oblasti státních zakázek a podpor podnikání, posílení vztahů s veřejností (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

Aktivní přístup společnosti k ochraně životního prostředí, jež je založen na dodržování stanovených systémových pravidel má důležitý preventivní účinek. Vlastní přijatá řešení, která jsou vytvořena na bázi logiky systému, daleko lépe respektují ekonomické souvislosti. Rovněž jsou tak vytvářeny i podmínky, které umožní českým podnikatelům v oblasti cestovního ruchu zvýšit svoji konkurenceschopnost v rámci EU (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

Existují dva způsoby, kterými je možné u ubytovacích zařízení propagovat postoj k životnímu prostředí. Těmito způsoby jsou implementace Environmental Management System (EMS) a dobrovolné iniciativy.

2.6.1 Environmental Management System (EMS)

EMS představuje dokumentovaný systém řízení, který je zaměřený na minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí (Doležalová, 2012). Systém environmentálního managementu (EMS) je systém, který je zaměřený na produkt společnosti, na jeho návrh, vývoj, výrobu, poskytování, užívání a likvidaci. Tento systém je vytvořený

v souladu s normou ČSN EN ISO 14001 (Prokeš & Šnajder, 2013). Systém environmentálního managementu představuje vyznání životního stylu ve světě podnikání a jasnou deklaraci o chování a přístupu organizace k životnímu prostředí. Certifikace EMS potvrzuje, že vlastníci, management a zaměstnanci podnikatelského subjektu nejen, že vnímají odpovědnost k životnímu prostředí, ale jsou také ochotni nechat si tuto odpovědnost potvrdit nezávislým auditem a veřejně ukázat, že stanovené zásady týkající se chování a přístupu k životnímu prostředí jsou součástí jejich podnikání (CERT-ACO, 2008).

Tento systém představuje aktivní přístup podniku ke sledování, řízení a postupnému snižování vlivů svých činností na životní prostředí. Přispívají tak k neustálému zlepšování environmentálního chování podniku (CENIA, 2012).

Použití systému EMS pro ochranu životního prostředí znamená trvale ve všech oblastech činnosti podniku uplatňovat environmentální přístup, trvale snižovat negativní vlivy činnosti společnosti na životní prostředí, snižovat energetickou, materiálovou a surovinovou náročnost výroby, zajistit minimalizaci čerpání přírodních zdrojů, zajistit bezpečné nakládání s odpady a trvale a cíleně vzdělávat zaměstnance k ochraně životního prostředí (Certifikace systémů řízení, 2006).

Zavádění systému EMS podnikem je vždy motivováno očekáváním určitých přínosů pro podnik a zároveň také s vědomím toho, že firma ponese určité náklady (Kreuz & Vojáček, 2007). EMS nepřináší výhody jen pro životní prostředí a pro subjekty, které přicházejí s podnikem do kontaktu, ale také podniku samotnému, např. formou snížení nákladů na suroviny, energie nebo konkurenční výhodu (Křížek & Neufus, 2011).

Kvantifikovatelné přínosy

- Přímý pokles nákladů (úspory vody, energií, odpadové hospodářství, recyklace) – podnik může sledovat bezprostředně po zavedení opatření v průběhu procesu implementace
- Úspory v důsledku změny výrobků nebo výrobních postupů – podnik sleduje ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu (Kreuz & Vojáček, 2007).

Obtížně kvantifikovatelné přínosy

- dosažení souladu s požadavky environmentální legislativy

- omezení rizika vzniku závažných havárií
- zlepšení vztahu s okolím podniku (Kreuz & Vojáček, 2007).

Nekvantifikovatelné přínosy

- Zlepšování vztahů s odpovědnými úřady – správní orgány budou kladně reagovat na výbornou environmentální výkonnost podniku
- Posílení konkurenceschopnosti podniku
- Environmentální management otevírá cestu k půjčkám a může snížit odvody pojistného
- Zlepšení zdraví osob, pracovníků, obyvatel obce a spotřebitelů
- Zlepšení vztahů s geograficky blízkým okolím podniku
- Modernizace celého systému řízení managementu
- Zvýšení kvality výrobků a služeb
- Zlepšení identifikace zaměstnanců s podnikem (Kreuz & Vojáček, 2007).

Zavedení systému EMS je v podniku dobrovolné. Záleží pouze na daném podniku, zda k jeho použití přistoupí a má tedy poté dvě možnosti, jak EMS zavést, a to podle mezinárodních norem řady ISO 14000 nebo podle evropského EMAS (Certifikace systémů řízení, 2006).

Certifikace EMS na základě normy ČSN EN ISO 14001:97 slouží k ověření organizace z pohledu plnění specifikovaných požadavků na systém environmentálního managementu při svých činnostech. Tato norma byla vytvořena takovým způsobem, aby mohla být uplatňována v organizacích všech typů a velikostí s různými obory podnikání. Hlavním cílem normy ISO je podporovat ochranu životního prostředí a prevenci znečišťování (Certifikace systémů řízení, 2006). Norma specifikuje požadavky na EMS takovým způsobem, aby organizace byla schopna vytvořit a zavést novou politiku. Obsahuje informace o významných environmentálních aspektech (CQS, 2010).

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme – systém řízení podniku a auditů z hlediska ochrany životního prostředí) představuje systém, který je uplatňovaný v rámci Evropské unie, resp. Evropské hospodářské zóny (CENIA, 2012). Jedná se o dobrovolný systém nad rámec legislativních požadavků, který by měl pozitivně ovlivnit odpovědnost organizací k životnímu prostředí. Úkolem tohoto systému je aktivně vést organizaci ke sledování, řízení a snižování negativního dopadu podnikatelské činnosti na životní prostředí. „EMAS představuje systémový přístup k řízení otázek, které souvi-

sejí s životním prostředím v organizaci s důrazem na integraci environmentálního hlediska jak do celkové strategie organizace, tak do jejích každodenních činností. Požaduje po organizaci definovat významné environmentální aspekty a dále konkrétní cíle a opatření, pomocí kterých bude naplňovat požadavek tzv. neustálého zlepšování“ (CENIA, 2012).

Pro účast v programu EMAS musí podnik uskutečnit určité kroky:

- Provést úvodní přezkoumání stavu životního prostředí, které odhalí vliv podniku na životní prostředí a jeho jednotlivé složky
- Vytvořit podnikovou politiku životního prostředí
- Stanovit si cíle ochrany životního prostředí a zavést programy k jejich dosažení
- Zavést EMS
- Provádět pravidelné interní a externí audity tohoto systému
- Vytvořit prohlášení o stavu životního prostředí a nechat si jej ověřit nezávislým ověřovatelem
- Zaregistrovat se u příslušného subjektu
- Zpřístupnit prohlášení o stavu životního prostředí veřejnosti (CENIA, 2012).

Obrázek 1: EMAS

© InolaCemina

Zdroj: CENIA, 2012

Zavedení programu EMAS není snadná záležitost a závisí na typu podnikatelské činnosti. Čas na provedení registrace se pohybuje v rozmezí jednoho až dvou měsíců, následně pak organizace získá vyjádření k registraci, certifikát v českém i anglickém jazyce, kte-

rý je podepsaný ministrem životního prostředí a logo EMAS. Doba platnosti certifikátu je tři roky (Křížek & Neufus, 2011).

Rozdíl EMAS od ISO 14001:

- Vyžaduje úvodní přezkoumání stavu životního prostředí
- Specifikuje četnost a metodologii provádění auditů
- Vyžaduje publikaci a ověření prohlášení o stavu životního prostředí
- Vyžaduje aktivní účast zaměstnanců na zavádění EMS
- Zaměřuje se spíše na zlepšování vlivu podniku na životní prostředí (ISO na fungování a zlepšování EMS)
- Zakončením procesu je ověření environmentálního prohlášení (u ISO je to certifikace)
- Zavedení systému EMAS musí proběhnout v celém podniku (ISO i v části společnosti)
- EMAS se využívá především ve výrobní činnosti (ISO pro všechny typy činností), (MMR, n.d.).

2.6.2 Dobrovolné iniciativy

Dobrovolné iniciativy šetrného (udržitelného) cestovního ruchu jsou chápány jako vývoj a implementace projektů nebo nástrojů stimulujících subjekty cestovního ruchu ke zvyšování jejich environmentální a sociální výkonnosti. Světová organizace cestovního ruchu WTO rozlišuje tři základní typy dobrovolných iniciativ, a to ekoznačky, ocenění a prohlášení (Kraus, 2006).

Ekoznačka představuje dobrovolný nástroj certifikace a značení environmentální výkonnosti. Ekoznačka je značka, která označuje souhrnnou environmentální výkonnost produktu v určité kategorii s ohledem na jejich životnost, je udělována třetí stranou – ve vztahu k určitým druhům zboží a služeb, pro které jsou nezávisle určována environmentální kritéria. Hlavním cílem ekoznačky je ochrana životního prostředí, podpora ekologicky zaměřených inovací a vzbuzování zájmu klienta o ekologické otázky jeho chování (Kraus, 2006).

Ekologicky šetrná služba

Značku Ekologicky šetrná služba může získat služba, která je během celého svého cyklu šetrnější k životnímu prostředí a pro spotřebitele zdravější, přičemž její kvalita musí

zůstat na vysoké úrovni. Služba, která splňuje základní podmínky, získá certifikát. Ekoznačka je jednoduchá a snadno zapamatovatelná. Je tvořena graficky upraveným písmenem E s nápisem Ekologicky šetrná služba a registračním číslem. Jedná se o ochrannou známku, registrovanou u Úřadu průmyslového vlastnictví a jejím vlastníkem je CENIA. Firma s obdržetím této značky získá také další výhody (CENIA, 2012).

Obrázek 2: Ekologicky šetrná služba

Zdroj: CENIA, 2012

Ekoznačka EU

Od roku 1992 je možné prostřednictvím programu k označení EU označovat produkty mezinárodní Ekoznačkou EU. Jedná se o produkty, které jsou šetrnější k životnímu prostředí a jsou určeny pro trh na území Evropské unie (CENIA, 2012).

Logo, které je k označování používáno, představuje stylizovanou květinu se zelenou lodyhou, jejíž květenství je tvořeno modrými hvězdičkami a symbolem eura uprostřed. Součástí loga musí být nápis EU Ecolabel (CENIA, 2012).

Obrázek 3: Ekoznačka EU

Zdroj: CENIA, 2012

Ekoznačka EU se řídí pravidly z nařízení Evropského parlamentu a Evropské rady, které vycházejí ze zásad normy ISO 14024. Značku je možné udělit celé řadě produktů, např. čisticí prostředky, textilní výrobky i služby cestovního ruchu. Jedná se o dobrovolnou záležitost (CENIA, 2012).

Ekoznačka EU představuje garanci vysoké environmentální výkonnosti a spotřebiteli garantuje přidanou hodnotu, pokud si vybere takto certifikované zařízení. Ubytovací zařízení nesoucí logo „Květiny“ jsou oficiálně zařazeny mezi ekologicky nejšetrnější ve své lokalitě. Environmentální závazky jsou zaměřené na zdravé ubytování, zdravou výživu a čisté životní prostředí pro hosty a zaměstnance. Ekologicky šetrné ubytování používá přírodní stavební materiály, má nekuřácké prostory a omezuje použití nebezpečných chemikálií (CENIA, 2012).

Ocenění vytváří a propaguje seznamy nejlepších příkladů výkonnosti („nejlepší z“). **Prohlášení** označuje postoje subjektů zastávající určité názory a uznávající určité hodnoty („zastávající“), (Voluntary Initiatives for Sustainable Tourism).

2.7 Možná opatření

Optimalizace dopadů cestovního ruchu představuje plánovitý a koncepční přístup, který minimalizuje negativní dopady cestovního ruchu na území a současně maximalizuje pozitivní dopady cestovního ruchu na území, na jeho návštěvníky. Prioritou optimalizace je ochrana přírody, kultury a sociálního prostředí místních obyvatel a péče a krajina o krajinný ráz (Zelenka et al, 2013).

Hlavní myšlenkou snižování negativních vlivů je zásadní změna myšlení a chování jednotlivců i celých segmentů trhu. Této změny může být dosaženo díky vzdělávání v oblasti ekologie a environmentalistiky, formulací etických kodexů a kodexů chování, pomocí marketingové komunikace či legislativy. To vše závisí i na přístupu managementu oblasti k problémům vlivů cestovního ruchu (Fakulta informatiky a managementu Univerzita Hradec Králové, 2007).

Z hlediska aplikace principů trvalé udržitelnosti na cestovní ruch je potřebné zajistit hlavně optimální rozložení účastníků cestovního ruchu v čase a prostoru, a to především v souvislosti s rozvržením placené dovolené a školních prázdnin. Lepší rozložení návštěvníků směřuje ke snížení tlaku na životní prostředí a příznivě ovlivňuje průmysl cestovního ruchu i místní ekonomiku (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

Infrastruktura či aktivity cestovního ruchu by měly být plánovány takovým způsobem, aby bylo zajištěno zachování přírodního dědictví, jednotlivých ekosystémů, biodiverzity, a aby byla zajištěna ochrana ohrožených druhů rostlin a živočichů (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006). Osoby, které se účastní rozvoje cestovního ruchu, by se měly podřídit omezením, která vyplývají z provozování činnosti ve zvláště citlivých oblastech (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

Pěší turistika a ekoturistika jsou považovány za aktivity, které obzvláště přispívají k obohacení a posílení postavení cestovního ruchu, ale pouze za předpokladu, že nenarušují přírodní dědictví a život místního obyvatelstva a nepřekračují únosnou míru zatížení oblasti (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

Negativní vlivy cestovního ruchu můžeme omezovat pomocí rozvoje technologií, díky kterým je dosahováno nižší spotřeby paliv a surovin, kvalitnější stavby se snížením potřeby vytápění nebo nové technologie pro recyklaci (Pásková, 2003). Může být také využito rozvoje alternativního zemědělství jako turistické aktivity, kterými jsou agroturistika nebo ekoagroturistika. Základem je uplatňování principu prevence. Tento princip je aplikován ve formě plánování, zjišťování únosné zátěže území, EIA. Pro sledování a vyhodnocování stavu je důležité přesné a důkladné monitorování životního prostředí, využití informačních technologií a indikátorů udržitelného rozvoje (Ministerstvo životního prostředí, 2015).

V přetížených územích by se měla snižovat nadměrná zátěž pomocí regulací cestovního ruchu, přesměrováním zájmu turistů do méně navštěvovaných oblastí, aby tak mohlo dojít k rovnoměrnému rozložení cestovního ruchu v území, a tím snížení lokální zátěže na životní prostředí. Důležitá je také podpora ekologicky šetrné dopravy (cyklistická, pěší, vodní a hromadná doprava) v územích atraktivních pro cestovní ruch a v centrech měst. Kvůli sezónnosti je také snaha o časovou a prostorovou diverzifikaci cestovního ruchu, dodržování limitů využívání území při umístování infrastruktury cestovního ruchu a zkvalitňování místního prostředí v rámci činnosti turistických zařízení (Vaško, 2002).

3 METODIKA

Pracovní postup výzkumu a zpracovávání diplomové práce byl rozdělen do několika následujících částí. Prvním krokem bylo zvolení vhodného tématu a následné vymezení příhodné lokality, kterou se bude tato diplomová práce zabývat. Zvolena byla oblast Prachaticko. Hlavním důvodem zvolení této oblasti bylo mé bydliště v tomto místě, z čehož vyplývá i určitý vztah k této lokalitě.

K naplnění dílčích cílů bylo potřeba sběru dat sekundárních a následné studium odborné literatury daného tématu. Odborná literatura byla čerpána z Akademické knihovny Jihočeské univerzity a Jihočeské vědecké knihovny. Data primárního charakteru byla získávána dotazníkovým šetřením ve vybrané oblasti, konkrétně u zámku Kratochvíle. Tato data byla dále digitalizována a zpracovávána v programu MS Excel a programu STATISTICA. Konečným krokem bylo vypracování vlastní diplomové práce.

3.1 Prachaticko

Oblast Prachaticko, vymezená pro tuto diplomovou práci, se nachází v jihozápadní části Jihočeského kraje. Prachaticko sousedí s okresy Český Krumlov, České Budějovice, Strakonice a Klatovy (Oberfalcer, 2007). Vymezená oblast zaujímá velkou část okresu Prachatice, mimo CHKO a NP Šumava.

Klimatické podmínky dané oblasti jsou významně ovlivňovány nadmořskou výškou a velkou členitostí terénu. Jsou tedy velmi rozdílné (Český statistický úřad, 2012). Území Prachaticka spadá do oblasti středoevropského klimatu. Velkou část oblasti lze charakterizovat podnebím, které se vyznačuje velmi krátkým až krátkým, mírně chladným a vlhkým létem, dlouhým přechodným obdobím s mírně chladným jarem a mírným podzimem, dlouhou mírnou až mírně chladnou zimou (Regionální agrární komora Jihočeského kraje, 2014).

V nadmořských výškách, které se nachází nad 800 m je podnebí mírně chladné až chladné, v oblastech pod 800 m mírně teplé. Průměrná letní teplota se nachází mezi 14 a 16 °C, zimní teplota poté mezi -4 a -3 °C (Regionální agrární komora Jihočeského kraje, 2014).

Významnou řekou oblasti Prachaticka je řeka Blanice, která je v místě, nacházející se nad obcí Husinec přehrazena Husineckou přehradou. Mezi přítoky řeky Blanice patří

Cikánský, Bělečský, Libotyňský a Zlatý potok, který se vyznačuje značně rozsáhlým povodím (Český statistický úřad, 2012).

Netolicko, které také spadá do oblasti Prachaticka, je známé hlavně díky četnosti rybníků, které zde byly v minulosti vybudovány. Tyto rybníky jsou v současné době využívány pro intenzivní chov ryb (Regionální agrární komora Jihočeského kraje, 2014).

Z hlediska předpokladů cestovního ruchu daných reliéfem je větší část oblasti Prachaticka tvořena podhorskou vrchovinou, postupně přecházející v horské pásmo Šumavy. Velká část oblasti Prachaticka se nachází v nadmořské výšce 600 – 800 m. Nejnižší nadmořská výška se nachází v oblasti Netolicka, 410 – 450 m, naopak nejvýše položená místa jsou na Vimpersku, 700-800 m. Jedním z nejznámějších a nejvyšších vrcholů, které se nacházejí v oblasti Prachaticka, je Boubín, který je vysoký 1362 m (Regionální agrární komora Jihočeského kraje, 2014).

Z hlediska biogeografického členění patří oblast Prachatice do hercynské podprovincie. Biota této podprovincie patří k biotě západní a centrální části střední Evropy. Vegetace je zde ovlivněna zejména geologicky starým podložím Českého masivu, kde se vyvinuly kyselé a živinami chudé půdy (Culek, 2005).

Význačné přírodní bohatství v této oblasti je tvořeno rozsáhlými lesy, které jsou převážně jehličnatého a smíšeného charakteru. Tyto lesy jsou jednak zdrojem dřeva, ale zejména slouží jako přirozený regulátor vodního režimu krajiny a klimatu (Český statistický úřad, 2012). Mezi flóru této oblasti může být považována divizna sápopitá, zvonek klubkatý, srpek obecný, bledule jarní či dřípatka horská. Do skupiny význačných druhů fauny této oblasti patří například jezek západní, mlok skvrnitý, vydra říční, zmije obecná, spárkatá zvěř, divoká prasata, lišky, veverky, kuny a další (Oberfalcer, 2007).

Z hlediska životního prostředí patří oblast Prachaticka mezi nejméně znečištěné oblasti v České republice. Místní relativně čisté ovzduší, velké lesní plochy a klid tvoří příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu (Český statistický úřad, 2012).

Poloha Prachaticka v podhorské a horské oblasti, stále ještě relativně čisté ovzduší, velké plochy lesů a klid v této oblasti vytvářejí příznivé podmínky pro rekreaci. V této oblasti je také snaha o ochranu a zachování přírodního prostředí, která se odráží ve zřízení krajinné oblasti Šumava a Národního parku Šumava. Díky charakteru přírodního prostředí je daná oblast vhodná především k pěší turistice a cykloturistice, návštěvě kulturních památek a přírodních pozoruhodností. Na některých částech vodních toků lze pro-

vozovat i vodní turistiku, v zimním období je oblast velmi vhodná pro lyžařskou turistiku (Jirsa, 2015).

Důvodem k návštěvě Prachaticka nemusí být pouze přírodní krásy, ale také kulturně-historické předpoklady cestovního ruchu. Důležité památky nalezneme v renesančním městě Prachatice, ve Vimperku, v malém městečku Husinec, v Lenoře, ve Stožci, ve Vlachovo Březí či v Netolicích. Nedaleko Netolic nalezneme také renesanční zámek Kratochvíle, který patří mezi nejkrásnější renesanční stavby jižních Čech (Oberfalcer, 2007).

3.2 Návštěvníci

Dotazníkové šetření, které bylo nutné k získání primárních dat a zpracování této diplomové práce bylo prováděno písemně, a to při osobní přítomnosti tazatele do standardizovaného formuláře (dotazníku). Tento dotazník byl sestaven vedoucím práce. Data můžeme označit jako primární, protože byla shromažďována nově, na míru řešeného projektu a určena k nalezení odpovědí na stanovené otázky (Pitner, 2003).

3.2.1 Dotazníkové šetření

Kvůli nedostatku informací, které byly potřebné pro zpracovávání diplomové práce, bylo prováděno dotazníkové šetření pomocí řízených rozhovorů. Dotazování bylo prováděno ve vybrané oblasti na základě rozhodnutí vedoucího práce. Vybranou lokalitou pro sběr dat pro mou diplomovou práci, byl zámek Kratochvíle. Toto místo bylo vybráno záměrně, a to z jednoduchého důvodu. Zámek Kratochvíle je často vyhledávanou památkou v Jižních Čechách, návštěvnost zámku se rok od roku zvyšuje (Zámek Kratochvíle, 2012). Bylo zde tak dostatečné množství respondentů pro získání potřebného počtu dotazníků.

Dotazování probíhalo u respondentů různých věkových skupin a pohlaví s cílem dosáhnout prostého náhodného výběru. Při prostém náhodném výběru může být do výběrového souboru zařazen kdokoli, každý má stejnou šanci (Kotler, Wong, Saunders & Armstrong, 2007). Podle Cyhelského, Kaňkové a Nováka (Cyhelský, Kaňková & Novák, 1986, s. 215) je náhodný výběr definován jako „výběr, při kterém o zahrnutí určité jednotky základního souboru do výběrového souboru rozhoduje pouze náhoda.“ Při výzkumu prováděném pro tuto práci bylo však velmi těžké této náhodnosti dosáhnout. Hlavním důvodem byla potřeba mít ve všech věkových kategoriích přibližně stej-

ný počet respondentů, aby mohl vzniknout vypovídající vzorek. K přiblížení se náhodnému výběru bylo zapotřebí stanovit pro sběr určité pravidlo, a to že bude dotazován pouze každý desátý návštěvník daného místa, tedy zámku Kratochvíle.

Dotazování byli osloveni přímo před vstupní branou do zámku Kratochvíle. V tomto prostoru jsou umístěny lavičky, kde se mohli dotazovaní posadit a byli tak mnohem vstřícnější, mohli se lépe soustředit a pečlivěji se věnovat vyplňování použitého dotazníku. Dotazníkové šetření bylo prováděno v období měsíců květen až září roku 2015. Vyplňování dotazníku trvalo respondentům přibližně 10 minut. Dotazování probíhalo jak u domácích, tak zahraničních respondentů, tedy v českém i anglickém jazyce, a to o víkendech i ve všedních dnech, dokud nebyl získán požadovaný počet těchto dotazníků – 60 v anglickém jazyce a 240 v českém jazyce, ve kterých byly zodpovězeny všechny otázky.

3.2.2 Dotazovací nástroj

Dotazník byl sestaven na základě cílů diplomové práce vedoucím této práce. V úvodu každého dotazníku jsou uvedeny základní informace o tom, jakým způsobem, proč a za jakým účelem byl dotazník vytvořen. Cílem tohoto dotazníku je poznání zájmu návštěvníků různých míst Čech a Moravy o ohleduplné způsoby trávení dovolené. V této části je také uvedena doba vyplnění dotazníku, přibližně 10 minut.

V první části dotazníku byl použit sémantický diferenciál, kterým byla zjišťována image veřejné podpory environmentálně šetrného cestovního ruchu financované z veřejných zdrojů nebo např. z poplatků za nedodržování stanovených environmentálních limitů. V sémantickém diferenciálu se individuální významy pojmů měří pomocí daného počtu posuzovaných škál. Respondenti zaznamenávají svoje mínění o zkoumaných objektech výběrem určitého bodu na těchto škálách. U škál jsou krajní body tvořeny vždy dvojicí antonym (adjektiv opačného významu). Volbou bodu na této škále vyjadřují respondenti míru vlastnosti, jež je vyjádřena příslušnou dvojicí protikladných adjektiv (Chráska, 2007, s. 221). V tomto dotazníku jsou použita antonyma důležité/nedůležité, nudné/zajímavé, podstatné/nepodstatné, vzrušující/nezáživné, nic neznamenající/hodně znamenající, přitažlivé/nepřitažlivé, fascinující/obyčejné, bezcenné/hodnotné, uchvacující/nezajímavé a nepotřebné/potřebné. Jednotlivým bodům na škále se poté přiřazují číselné hodnoty 1-7 (Chráska, 2007, s. 221). Negativní či pozitivní hodnocení nebyla

soustředována na jedné straně. Důvodem bylo vyloučení tendence respondenta klást všechny odpovědi na stejnou stranu škály (Zbořil, 1998).

V dalších částech dotazníku byla uvedena tvrzení, která mají identifikovat zájem návštěvníků o environmentálně šetrné ubytování a ochranu životního prostředí. V druhé části bylo použito šest následujících tvrzení: „Většina lidí, kteří jsou pro mě důležití, si myslí, že bych měl/a volit nabídku environmentálně šetrného ubytování a stravování během dovolené“; „Většina lidí, kteří jsou pro mě důležití, chtějí, abych volil/a nabídku environmentálně šetrného ubytování a stravování během dovolené“; „Lidé, jejichž názoru si cením, by preferovali environmentálně šetrné ubytování a stravování během dovolené“; „Jestli využiji nabídky environmentálně šetrného ubytování a stravování během dovolené, je zcela na mém rozhodnutí“; „Jsem přesvědčen, že, kdybych chtěl/a, tak mohu využít nabídku environmentálně šetrného ubytování a stravování během dovolené“ a „Mám prostředky, čas i příležitost využít nabídky environmentálně šetrného ubytování a stravování během dovolené“. Pro zjištění zájmu návštěvníka byla použita pětičlenná škála důležitosti Likertovy stupnice, která umožňuje vyjádřit stupeň souhlasu či nesouhlasu s daným tvrzením (Johnová, 2008). Škála v tomto případě odpovídá slovním spojením - 1 = určitě ne, 2 = spíše ne, 3 = nedokážu rozhodnout, 4 = spíše ano, 5 = určitě ano. Výhodou Likertovy stupnice je především její snadná použitelnost a lehká zpracovatelnost, ale také fakt, že respondent hodnotí daný objekt pouze z jednoho aspektu (Zbořil, 1998).

Ve třetí části dotazníku bylo uvedeno deset tvrzení vztahujících se ke každodennímu životu respondentů. Těmito tvrzeními jsou: „Dávám přednost potravinám/nápojům na přírodní bázi, bez umělých barviv a konzervačních látek“; „Jsem ochoten/a zaplatit více za potraviny/nápoje na přírodní bázi, bez umělých barviv a konzervačních látek“; „Šetřím vodu“; „Šetřím energii vypnutím světel“; „Upřednostňuji oblečení vyrobené z organické bavlny (bio bavlny)“; „Dávám přednost kosmetickým produktům na přírodní bázi“; „Ochrana životního prostředí je pro mne při rozhodování o koupi důležitá“; „Jsem ochoten/ochotna zaplatit více za ekologicky šetrné produkty“; „Dbám na recyklovatelnost obalových materiálů“; „Jsem ochoten/a zaplatit více za výrobek v ekologickém obalu“. Respondenti byli požádáni o zvolení stupně souhlasu či nesouhlasu s daným tvrzením. K tomuto byla opět použita pětičlenná škála důležitosti Likertovy stupnice. Škála v této části odpovídá stejným slovním spojením jako v části před-

chozí, a to 1 = určitě ne, 2 = spíše ne, 3 = nedokážu rozhodnout, 4 = spíše ano, 5 = určitě ano.

Ve čtvrté části je uvedena otázka na počet navštívených hotelů (penzionů a jiných ubytovacích zařízení) respondenty v posledních dvou letech a odhadnutí počtu ubytovacích zařízení, které byly na šetrné postupy zcela zjevně orientovány.

V páté části dotazníku byla uvedena tvrzení týkající se akceptovatelnosti nabídky environmentálně šetrných ubytovacích zařízení při stejné ceně, jako má standardní nabídka hotelu či restaurace. V této části byli respondenti vyzváni k označení stupně ochoty akceptovat uvedené skutečnosti: „Nedesignovou recepci“; „Menší vstupní halu hotelu“; „Absenci prvků jako jsou např. fontány, projekční plochy, televize v hale“; „Absenci klimatizace ve veřejných prostorách hotelu“; „Absenci vany v koupelně pokoje (jen sprcha)“; „Instalované úsporné hlavice sprch s omezeným průtokem vody“; „Instalované úsporné splachovače WC“; „V pokojích a na chodbách automatické vypínače světel (např. pohybové)“; „V pokojích a na chodbách instalované úsporné zdroje světla (např. LED)“; „Používání pouze jednorázových ručníků“; „Výrazně omezenou výměnu ložního prádla a vybavení koupelny“; „Omezování vytápění/klimatizace na pokojích při přetížení elektrické sítě apod.“; „Snahu informovat mne o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady“; „Travnaté a záhonové plochy před hotelem za cenu vzdálenějšího parkování“; „Stromy, kryjící částečně výhled z okna hotelu či restaurace“; „Odstraňování sněhu ze vstupu bez soli (povrch zůstane kluzký)“; „Nabídku pouze pokrmů nenáročných na přípravu a servírování“; „Nabídku bez nápojů a jídel v jednorázových obalech (např. balená voda)“. I v této části byla použita stejná pětičlenná škála důležitosti Likertovy stupnice, a to 1 = určitě ne, 2 = spíše ne, 3 = nedokážu rozhodnout, 4 = spíše ano, 5 = určitě ano.

V šesté části dotazníku jsou uvedeny otázky týkající se volby hotelu či restaurace při zvýšené ceně ubytování a stravování o cca 25%, pokud ostatní parametry zůstanou stejné. Respondenti zde pomocí pětičlenné škály důležitosti Likertovy stupnice označují svou volbu hotelu či restaurace v následujících otázkách: „Recyklující odpadní vody s využitím např. v bazénech“; „Zachycující dešťovou vodu, kterou využívají např. na zalévání a na WC“; „Striktně třídící odpad, včetně bioodpadu z restaurace“; „Využívající „zelenou“ energii (tj. za kterou platí více svým dodavatelům)“; „Kryjící spotřebu energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše“; „Kryjící spotřebu energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi“; „Kryjící spotřebu energií z vlastních

tepelných čerpadel“; „Kryjící spotřebu energií z vlastního bioplynu z biomasy“; „Kryjící spotřebu energií z vlastní větrné elektrárny“; „Nabízející stravování v BIO kvalitě“; „Nabízející stravování vyrobené z lokálních zdrojů (= od místních farmářů)“.

V poslední části byl dotazník doplněn o základní segmentační kritéria. Z demografických segmentačních kritérií byly použity otázky týkající se pohlaví respondentů (žena/muž) a jejich věkové kategorie, které byly rozděleny do sedmi věkových skupin – 18-25 let, 26-35 let, 36-45 let, 46-55 let, 56-65 let, 66-75 let a nad 75 let. Dalším zjišťovaným prvkem tohoto dotazníku byly výdaje respondentů na osobu během dovolené. Tyto výdaje byly rozděleny do 6 skupin, a to: do 1000 Kč, 1000-2000 Kč, 2000-5000 Kč, 5000-10000 Kč, 10000-15000 Kč a nad 15000 Kč. Poslední otázka se týkala délky aktuální dovolené, kde byli respondenti požádáni o vyplnění počtu dní.

V závěru dotazníku nechybí poděkování respondentům za spolupráci a jejich čas, věnovaný jeho vyplňování.

3.2.3 Zpracování dat

Před vlastním zpracováním výsledků bylo potřeba data získaná pomocí řízených rozhovorů do připravených dotazníků uspořádat a digitalizovat. Vyplněné dotazníky byly seřazeny a označeny číselnými hodnotami 1-300. Poté byly dotazníky převáděny do digitální podoby v programu MS Excel, kde byla vytvořena databáze sloužící jako podklad pro další zpracování. Pro toto zpracování byl použit tabulkový procesor MS Excel a software STATISTICA.

Pomocí statistických metod je možné zkoumat všechny hromadné jevy. Tyto jevy se vyskytují v masovém měřítku a mohou se neustále opakovat (Čermáková & Střeleček, 1995). Pro zpracování primárních dat získaných pro účely této diplomové práce byly použity následující metody.

3.2.3.1 Třídění dat

Po sebrání primárních dat bylo nutné tato data roztřídit a uspořádat. V průběhu statistického šetření totiž dochází k nashromáždění velkého množství dat a hodnot, která jsou poměrně nepřehledná (Čermáková & Střeleček, 1995). Z tohoto důvodu je nutné tato data zpracovat a utřídit. Tříděním rozumíme rozdělení jednotek souboru do skupin tak, aby vynikly charakteristické vlastnosti těchto analyzovaných jevů a aby se tímto údaje staly přehlednější (VSEM, 2006). V průběhu statistického šetření je u každé jednotky

zjišťována jedna či více vlastností, které jsou charakterizovány určitými statistickými znaky (Seger, 1988). Pokud je třídění uskutečňováno podle obměn jednoho statistického znaku, jedná se o třídění jednostupňové. Třídění podle více statistických znaků je označováno jako třídění víceúrovňové (Cyhelský & Souček, 2009).

V případě třídění dat získaných pro tuto diplomovou práci bylo použito třídění jednostupňové, neboť třídícím znakem je zde číselný znak s malým počtem obměn. Vhodným uspořádáním v tomto případě je tabulka rozdělení četností, kdy získané hodnoty nejprve uspořádáme podle velikosti a ke každé variantě přiřadíme počty statistických jednotek. Tyto udávají, s jakou četností se jednotlivé varianty hodnot vyskytují (VSEM, 2006).

3.2.3.2 Aritmetický průměr

Aritmetický průměr představuje nejznámější a nejužívanější typ průměru. Získáme ho tak, že součet daných čísel vydělíme jejich počtem (Radová, Dvořák & Málek, 2009). Výpočet nepředpokládá žádné předchozí třídění a uspořádání hodnot. Je použitelný všude tam, kde má součet hodnot určitý informační smysl (VSEM, 2006). Ve většině literatury se tento termín, tedy „aritmetický průměr“, zjednodušuje na označení průměr (Wonnacott & Wonnacott, 1995). Aritmetický průměr je také definován jako součet hodnot znaku všech statistických jednotek sledovaného souboru, který je dělený jejich počtem (Cyhelský et al., 1986). Mimo již zmíněného aritmetického průměru existují ještě průměry geometrické a harmonické, které jsou však využívány pouze zřídka (Rimarčík, 2006).

3.2.3.3 Rozptyl a směrodatná odchylka

Rozptyl je stanoven jako vážený aritmetický průměr druhých mocnin odchylek jednotlivých hodnot kritéria od jeho střední hodnoty (Hnilica & Fotr, 2014). Rozptyl je hůře interpretovatelný, z důvodu jeho vyjádření ve čtvercích měřících jednotek hodnot zkoumaného znaku (Cyhelský et al., 1986). Z tohoto důvodu se při hodnocení variability častěji používá směrodatná odchylka (Souček, 2006). Směrodatná odchylka je definována jako druhá odmocnina rozptylu (Hnilica & Fotr, 2014) a udává, jak se průměrně v určitém souboru odlišují hodnoty od aritmetického průměru (Pavelka & Klímek, 2000).

3.2.3.4 Testování statistických hypotéz

Testování statistických hypotéz patří společně s metodami teorie odhadu k nejdůležitějším postupům statistického usuzování. Jeho úlohou je rozhodnout na základě informací získaných z náhodných výběrů, zda přijmeme nebo zamítneme určitou hypotézu, která se týká základního souboru (Bedáňová, n.d.). Statistická hypotéza představuje tvrzení, které se týká neznámé vlastnosti rozdělení pravděpodobnosti náhodné proměnné nebo jejích parametrů. Hypotéza, u které ověřujeme pravděpodobnost, se nazývá nulová hypotéza, značeno H_0 (Otipka & Šmajstrla, 2013). Proti nulové hypotéze stavíme alternativní hypotézu, označovanou jako H_1 . Tato hypotéza popírá konstatování nulové hypotézy (Hindls et al., 2006). Statistické testy představují postupy, které prověřují platnost nulové hypotézy. Na základě těchto testů pak hypotézu přijmeme nebo odmítneme (Otipka & Šmajstrla, 2013).

3.2.3.5 Dvouvýběrový t-test

Dvouvýběrové t-testy se používají v případě potřeby porovnání neznámých parametrů dvou populací (Litschmannová, 2011). Tyto testy patří k nejnámějším a nejrozšířenějším metodám matematické statistiky. Předpokladem pro jejich použití je nezávislost výběrů a normální rozdělení (Krämer, 2005). Porovnávána zde může být shoda rozptylů nebo shoda středních hodnot. V případě shody rozptylů je používán F-test, v případě shody středních hodnot poté dvouvýběrový t-test (Budíková, 2006).

Pokud dojde ke splnění předpokladů pro použití dvouvýběrového t-testu, je stanovena nulová a alternativní hypotéza. Nulová hypotéza předpokládá shodu středních hodnot, alternativní hypotéza naopak tuto shodu neguje. Pokud je na hladině významnosti nulová hypotéza zamítnuta, platí hypotéza alternativní (Hindls et al., 2006).

Dvouvýběrový t-test byl použit ke zjišťování rozdílů v odpovědích mezi tuzemskými a zahraničními respondenty.

3.2.3.6 Mnohonásobná lineární regrese

Regresní analýza je metoda, využívaná pro zjišťování závislostí mezi dvěma a více číselnými proměnnými (Hindls et al., 1997). Představuje souhrn statistických metod a postupů, které slouží k odhadu hodnot nebo středních hodnot určité proměnné, která odpovídá daným hodnotám jedné či více vysvětlujících proměnných (Hindls et al. 2000). Za vysvětlující (nezávislou) proměnnou je označována taková proměnná, jejímž

prostřednictvím se tyto odhady provádějí. Proměnná, u které mají být hodnoty odhadnuty, se označuje jako vysvětlovaná (závislá) proměnná (Hindls et al., 1997).

Hlavním úkolem regresní analýzy je odhadnutí způsobu průběhu změny ve velikosti průměrných hodnot závislé proměnné, pokud dojde ke změnám hodnot nezávisle proměnné (Cyhelský et al., 1986). Cílem této analýzy je identifikace nejvíce statisticky významných (signifikantních) proměnných (Clemente, 2004).

Podkladem pro regresní analýzu jsou vždy určitá data, která jsou získávána pozorováním. U těchto hodnot předpokládáme, že byla získávána prostřednictvím náhodného výběru (Hindls et al., 2000).

Mnohonásobná lineární regrese byla použita při identifikaci statisticky významných proměnných, které ovlivňují percepci veřejné podpory šetrného ubytování. Jako závislé proměnná byl použit názor na veřejnou podporu šetrného ubytování, mezi nezávislé proměnné byl použit zájem respondentů o environmentálně šetrné ubytování a ochranu životního prostředí a otázky týkající se každodenního života respondentů.

3.2.3.7 Korelační koeficienty

Korelační koeficienty patří k dalším užitečným nástrojům, které statistika využívá. Tyto korelační koeficienty popisují, jak se hodnoty dvou a více znaků navzájem ovlivňují. **Pearsonův korelační koeficient** patří mezi nejznámější a nejpoužívanější korelační koeficienty. Tento koeficient nabývá hodnot od -1 do 1. Pokud je hodnota korelačního koeficientu blízká 1, znamená to, že mezi znaky X a Y existuje silná přímá závislost. Pokud se tedy zvětšuje hodnota znaku X, dochází ke zvětšování hodnoty znaku Y a obráceně. Pokud je hodnota korelačního koeficientu blízká -1, lze z tohoto faktu usoudit, že mezi znaky X a Y existuje nepřímá závislost. Je-li hodnota korelačního koeficientu blízká 0, pak mezi znaky neexistuje lineární vazba. Tento typ korelačního koeficient se používá při popisu závislosti mezi měřitelnými znaky (Evangelu & Neubauer, 2014). Dalším používaným korelačním koeficientem je **Spearmanův korelační koeficient**. Jedná se o neparametrický korelační koeficient, který pracuje pouze s pořadími pozorovaných hodnot. Hodnoty Spearmanova koeficientu se opět pohybují v rozmezí od -1 do 1 (Institut biostatistiky a analýz Masarykovy univerzity, n.d.). Výhodou je možnost použití této metody pro popis jakékoliv závislosti – lineární i nelineární (Bedáňová, n.d.).

Korelační koeficienty byly použity při zjišťování míry ochoty akceptovat nabídku environmentálně šetrných ubytovacích zařízení při stejné ceně, jako má standardní nabídka

hotelu či restaurace a míry ochoty připlatit si zvýšenou cenu o cca 25 %, když ostatní parametry zůstanou stejné.

3.2.3.8 Zobrazení dat

Získané výsledky z dotazníkového šetření je možné prezentovat mnoha způsoby. Mezi nejpoužívanější patří statistické tabulky a statistické grafy. Tabulky ve většině případů slouží jako prvotní přehled získaných měření (Hendl, 2006), podávají mnohem přehlednější a lepší informace o sledovaném jevu než psaný text (Seger, 1988). Následně jsou z těchto tabulek vytvářeny statistické grafy. Grafické znázornění získaných dat představuje velmi účinnou vyjadřovací formu k prezentování statistických údajů (Hendl, 2006).

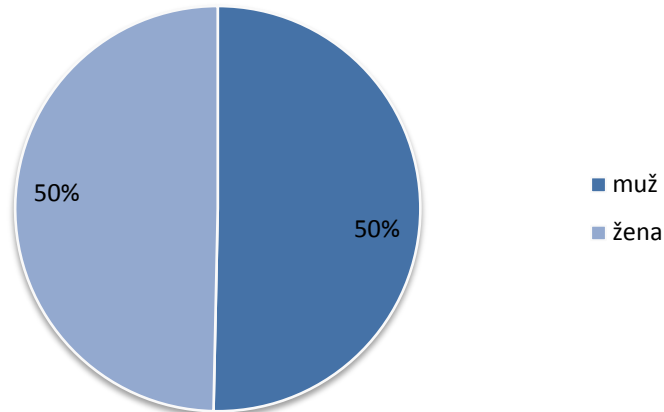
V diplomové práci byly použity tři typy grafů: koláčový graf, 100% skládaný pruhový graf a kombinovaný skládaný sloupcový graf. Koláčový graf, neboli výsečový se používá pro vyjádření struktury variant statistického znaku. V tomto typu grafu se vyjádření četností znázorňuje pomocí výsečí na daném kruhu (Hindls, 2007), jehož plocha je představována celým souborem, tedy 100 % (Zvárová, 1998). 100% skládaný pruhový graf slouží k porovnávání procentuálního podílu jednotlivých hodnot na celkové hodnotě v různých kategoriích. Kombinovaný skládaný sloupcový graf znázorňuje vztah jednotlivých položek k celku s porovnáním podílu každé z hodnot na celkové hodnotě v různých kategoriích (Microsoft, 2016).

Tyto typy grafů byly použity při rozdělení pohlaví respondentů, jejich věkového složení, výdajů na dovolenou, délky jejich aktuální dovolené a počet navštívených hotelů za poslední dva roky.

3.3 Struktura dotazovaného vzorku

V náhodně vybraném vzorku dotazníkového šetření je možné vidět, že celkový počet 300 respondentů je tvořeno 50% žen (149) a 50% mužů (151), (obrázek 4). Počet respondentů u jednotlivých pohlaví je tedy téměř vyrovnaný.

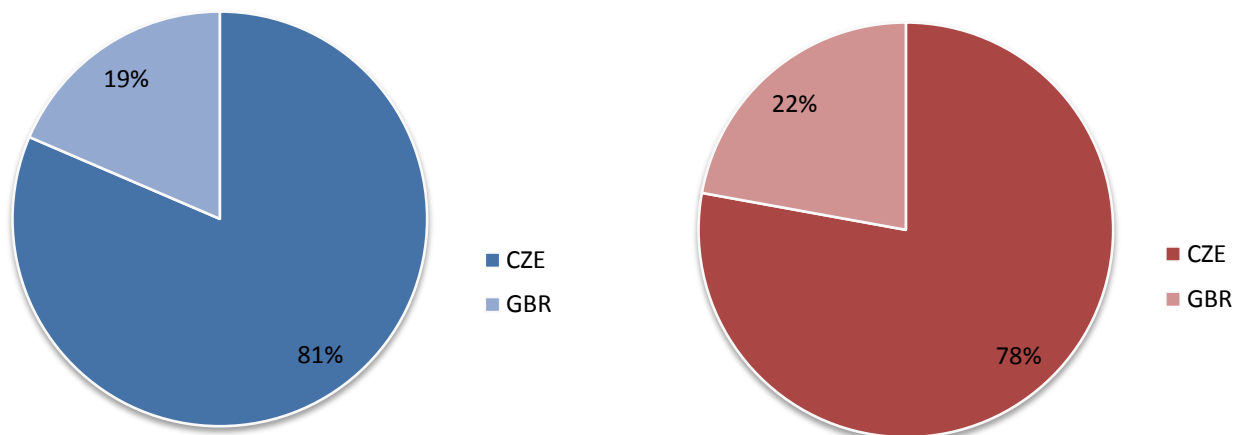
Obrázek 4: Pohlaví respondentů, n = 300

Zdroj: vlastní výzkum

Dotazování bylo prováděno jak u domácích, tak u zahraničních respondentů. Z uvedeného počtu dotazovaných mužů (151) bylo 81 % domácích a 19 % zahraničních respondentů. U žen bylo z celkového počtu dotazovaných (149) 22 % zahraničních a 78 % domácích respondentů (obrázek 5).

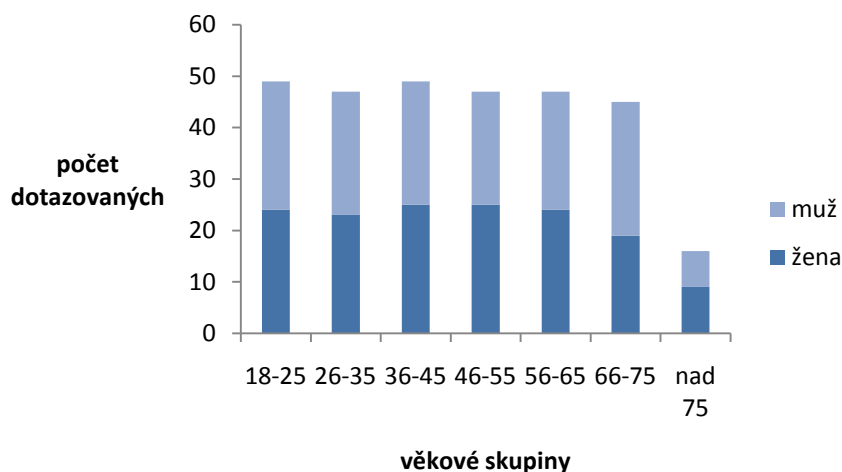
Obrázek 5: Pohlaví domácích a zahraničních respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

V dotazovaném vzorku mírně převládají muži. Na dotazník odpovídalo 151 mužů a 149 žen. Nejvíce dotazovaných patřilo do skupiny 18-25 let a 36-45 let (49 respondentů). Následně pak do skupin 26-35, 46-55 a 56-65 let (47 respondentů). Nejméně se v dotazovaném vzorku vyskytovali lidé ve věku nad 75 let (16 respondentů), (obrázek 6).

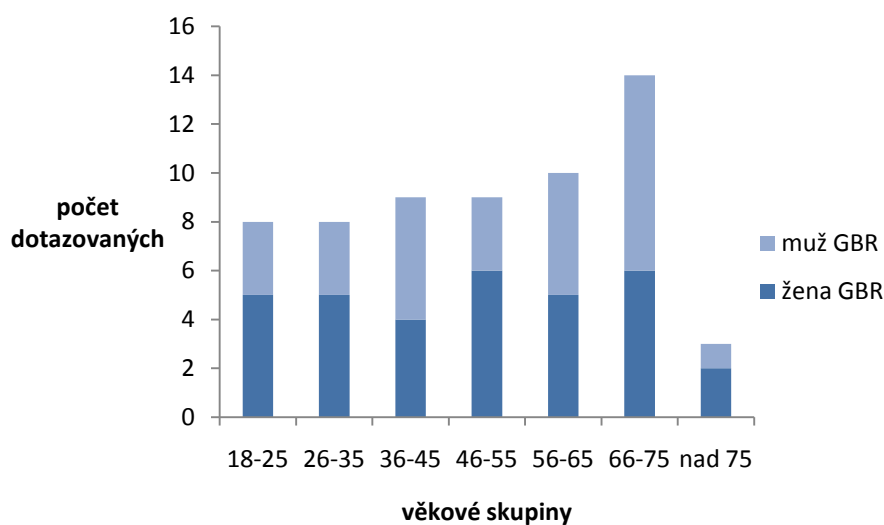
Obrázek 6: Pohlaví a věk respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

U zahraničních respondentů převládají dotazovaní z věkové skupiny 66-75 let (14 respondentů). Následně je větší počet respondentů ve skupinách 56-65 let (10 respondentů), 36-45 let a 46-55 let (9 respondentů). Nejméně respondentů je opět ve skupině nad 75 let (3 respondenti), (obrázek 7).

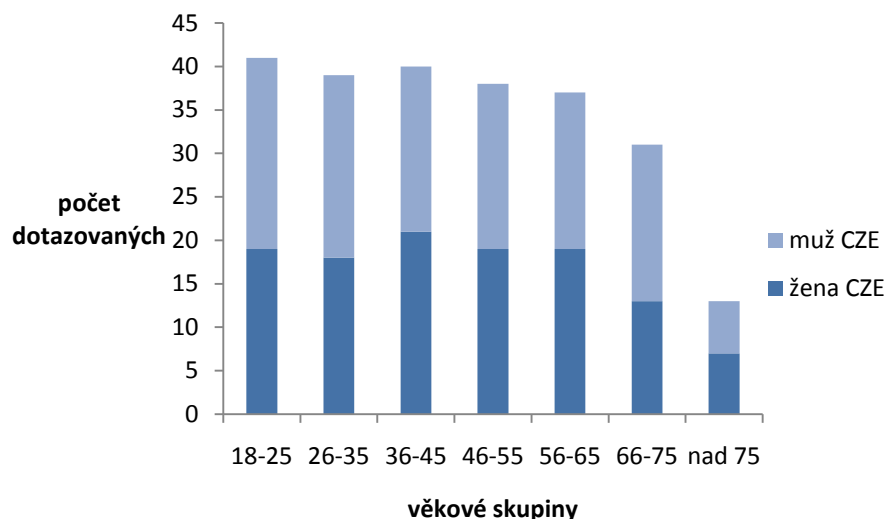
Obrázek 7: Pohlaví a věk zahraničních respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

U domácích respondentů patřilo nejvíce dotazovaných do skupiny 18-25 let (41 respondentů), dále pak do skupin 36-45 let (40 respondentů), 26-35 let (39 respondentů) a 46-55 let (38 respondentů). Nejméně dotazovaných domácích respondentů je opět ve skupině lidí ve věku nad 75 let (13 respondentů), (obrázek 8).

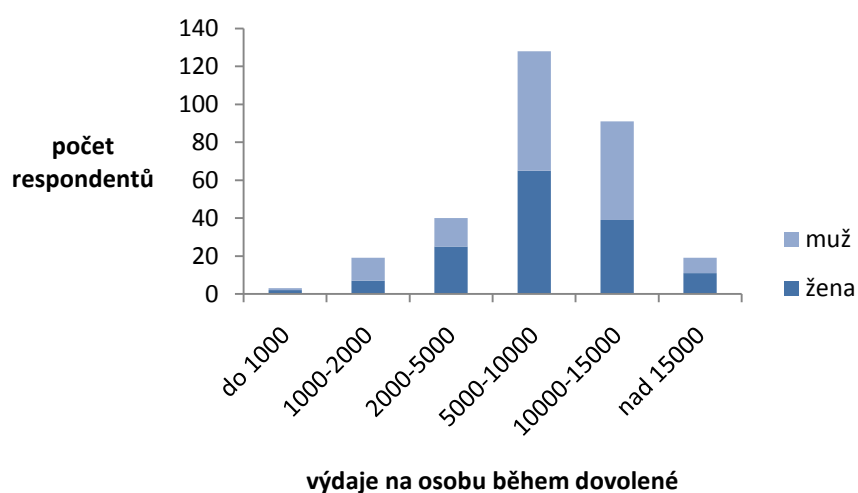
Obrázek 8: Pohlaví a věk domácích respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

Výdaje dotazovaných respondentů během dovolené na osobu se nejčastěji pohybují od 5000-10000 Kč (128 respondentů). Následně pak větší počet respondentů vynakládá výdaje ve výši 10000-15000 Kč na osobu (91 respondentů), (obrázek 9).

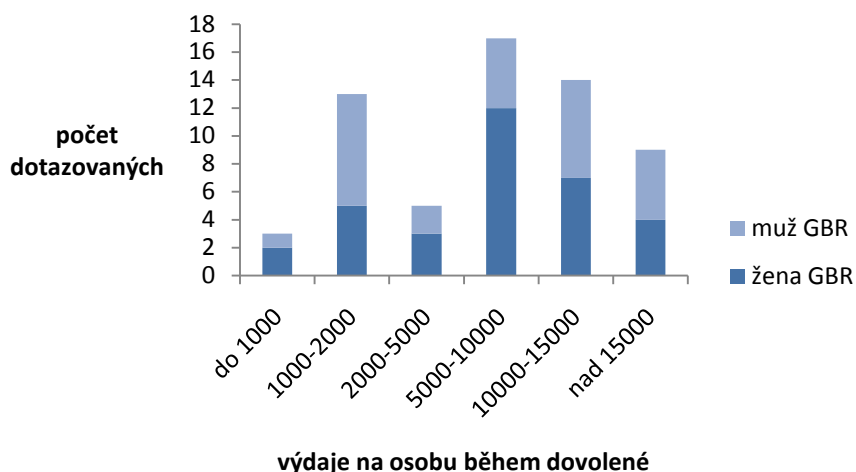
Obrázek 9: Výdaje respondentů během dovolené

Zdroj: vlastní výzkum

Zahraníční respondenti nejčastěji utratí za dovolenou 5000-10000 Kč (17 respondentů). Další poměrně často zastoupená výše výdajů je 10000-15000 Kč za dovolenou (14 respondentů) a 1000-2000 Kč za dovolenou (13 respondentů), (obrázek 10).

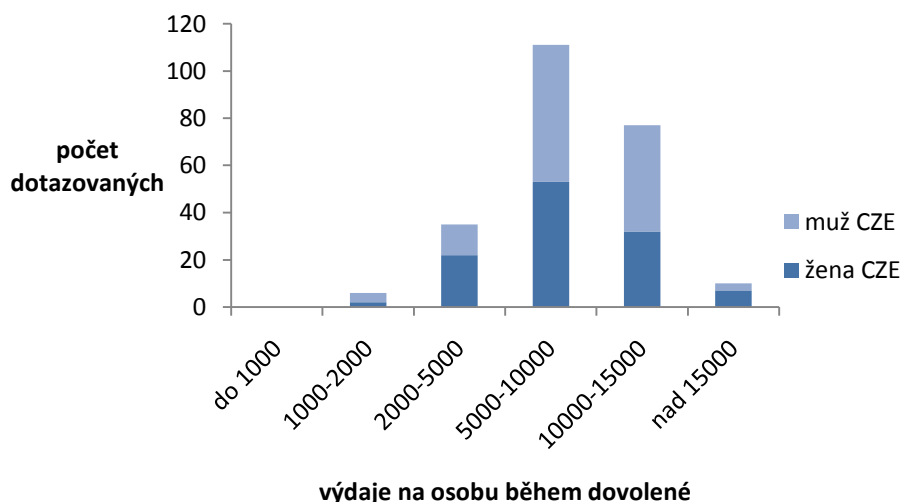
Obrázek 10: Výdaje zahraničních respondentů během dovolené

Zdroj: vlastní výzkum

Domácí respondenti opět nejčastěji utratí za dovolenou od 5000 do 10000 Kč (111 respondentů) a od 10000-15000 Kč (77 respondentů), (obrázek 11).

Obrázek 11: Výdaje domácích respondentů během dovolené

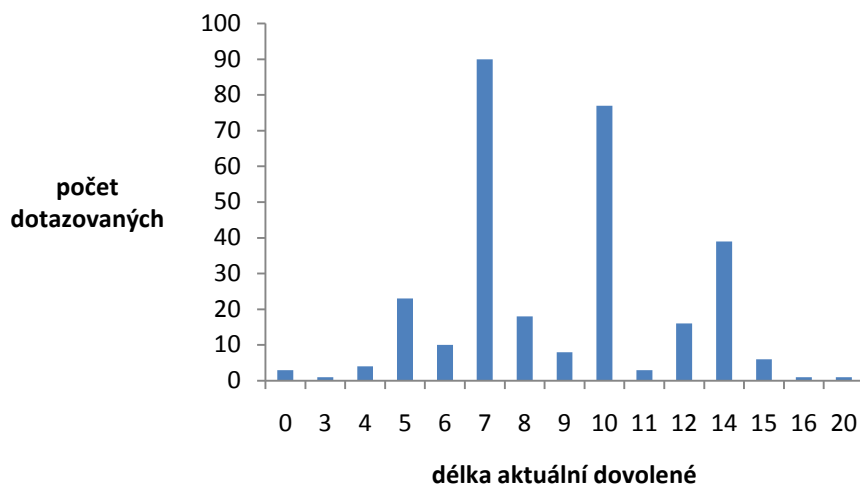

Zdroj: vlastní výzkum

Podle průzkumu projektu ING Bank Svět spoření Češi nejčastěji za dovolenou zaplatí kolem 16 000 Kč. Celkové výdaje za dovolenou jsou tvořeny dopravou (2500 Kč), ubytováním (5000 Kč), stravováním (3000 Kč), výdaji na místě (2000 Kč) a ostatními výdaji (3000 Kč), (Finanční skupina ING, 2016).

Odpovědi na otázku délky aktuální dovolené byly od respondentů různé. Nejčastěji zastoupeným číslem však byla dovolená na 7 dní (90 respondentů). Dále respondenti nejvíce volí 10denní (77 respondentů) nebo 14denní dovolenou (39 respondentů), (obrázek 12).

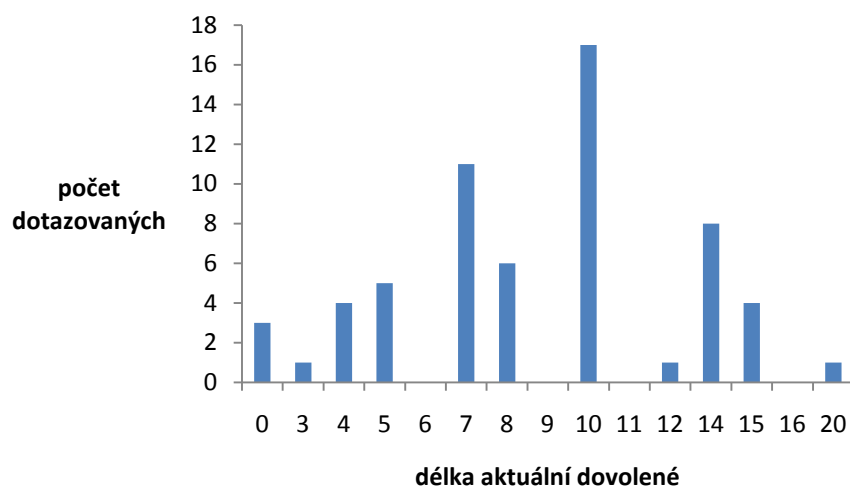
Obrázek 12: Délka aktuální dovolené respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

U zahraničních respondentů převládá dovolená v délce 10 dní (17 respondentů). Dále pak 7denní (11 respondentů) a 14denní dovolená (8 respondentů), (obrázek 13).

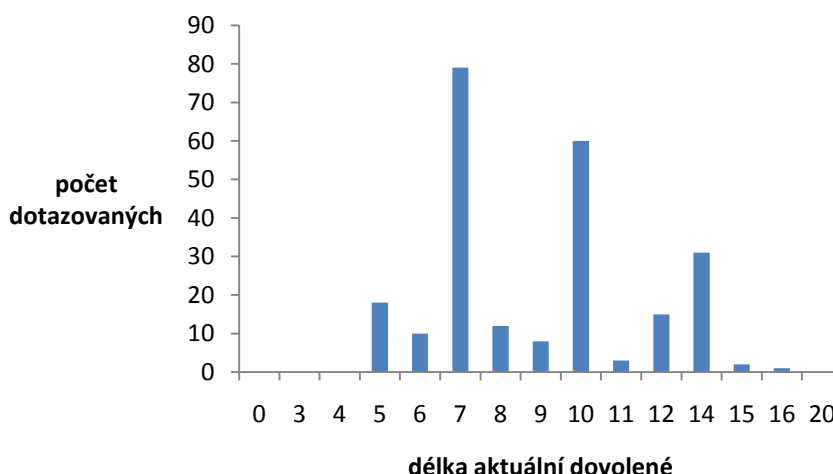
Obrázek 13: Délka aktuální dovolené zahraničních respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

U domácích respondentů převládá opět dovolená v délce 7 dní, dále pak 10denní dovolená a 14denní dovolená (obrázek 14).

Obrázek 14: Délka aktuální dovolené domácích respondentů

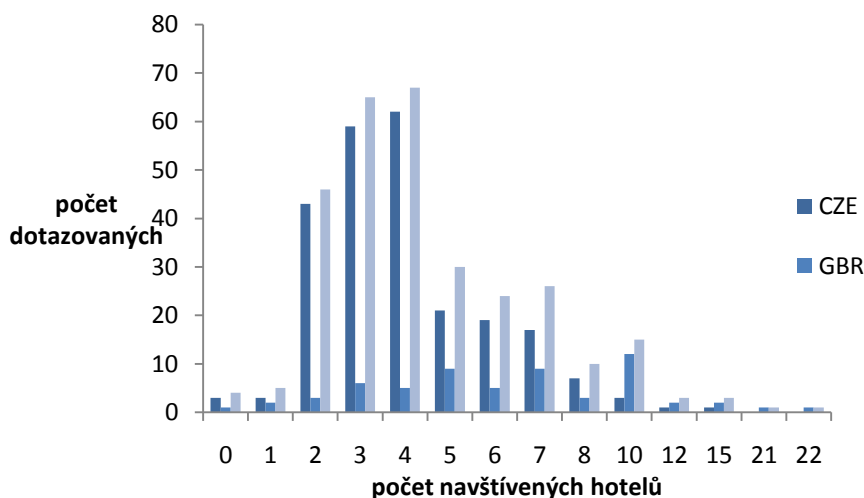

Zdroj: vlastní výzkum

Podle průzkumu projektu ING Bank Svět spoření většina turistů využije letní měsíce pro dovolenou v rozmezí 7 až 14 dní (Finanční skupina ING, 2016). Tento fakt potvrzuje i výsledky z dotazníkového šetření.

Dotazovaní respondenti při otázce týkající se odhadu počtu navštívených hotelů, či jiných ubytovacích zařízení, v posledních dvou letech nejčastěji odpovídali, že v této době navštívili 3 až 4 ubytovací zařízení. Stejně tomu tak bylo i u domácích respondentů. U zahraničních respondentů byl nejvyšší počet mezi 5 až 7 navštívenými ubytovacími zařízeními v posledních dvou letech (obrázek 15).

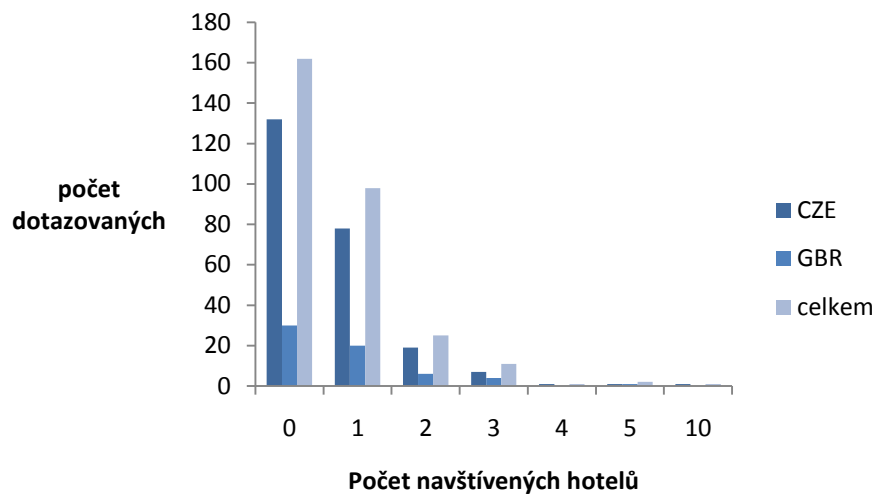
Obrázek 15: Počet navštívených ubytovacích zařízení v posledních dvou letech

Zdroj: vlastní výzkum

Při odpovědi na otázku týkající se počtu navštívených ubytovacích zařízení, která jsou na šetrné postupy zcela zjevně orientována, byla u obou skupin dotazovaných respondentů nejčastější odpověď počet 0 (CZE – 132 respondentů, GBR – 30 respondentů). Další respondenti navštívili 1 – 3 šetrně orientované hotely v posledních dvou letech (obrázek 16).

Obrázek 16: Počet navštívených šetrných ubytovacích zařízení v posledních dvou letech

Zdroj: vlastní výzkum

4 VÝSLEDKY A DISKUZE

Díky výsledkům získaným pomocí statistického zpracování dat bylo možné určit vztah respondentů k environmentálně šetrnému ubytování. V následujících podkapitolách jsou detailněji rozpracovány výsledky dotazníkového šetření.

4.1 Analýza poptávky

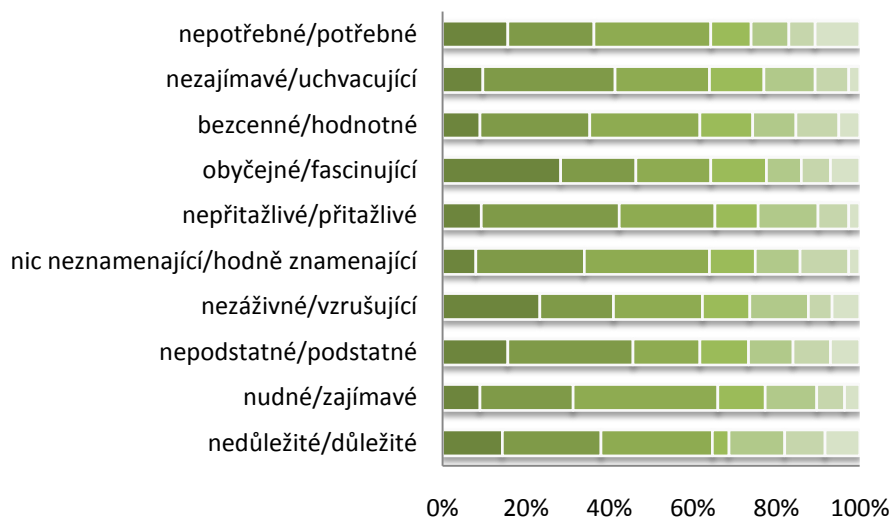
Analýza poptávky byla zpracovávána a vyhodnocována za účelem zjištění zájmu respondentů o environmentálně šetrné ubytování. Pro získání výsledků z dotazníkového šetření bylo využito vícenásobné lineární regrese, korelačních koeficientů a dvouvýběrových t-testů prostřednictvím programu STATISTICA.

4.1.1 Percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování

Cílem výzkumu bylo sledovat celkové vnímání veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování. Maximálně mohla tato otázka získat z jednoho dotazníku 70 bodů, ze všech dotazníků (celkový počet 300) je to tedy 21 000 bodů. Minimální počet bodů z jednoho vyplněného dotazníku byl pak roven 10, ze všech dotazníků je to tedy celkem 3 000 bodů.

Ze zjištěných údajů vyplývá poměrně negativní vnímání veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování. Z celkového počtu možných bodů (21 000) bylo dosaženo pouze 9826 bodů. Průměrná hodnota zájmu dosahovala pouze 32,75 bodů, což je méně než polovina. Emoce, které tato otázka vyvolávala v největší míře, byly spíše negativní. Respondenti nejčastěji označili veřejnou podporu environmentálně šetrného ubytování jako obyčejnou, nezáživnou a nepodstatnou. Malé množství respondentů označilo tuto veřejnou podporu pozitivně, a to nejvíce jako potřebnou, důležitou a vzrušující (obrázek 17).

Obrázek 17: Percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování

Zdroj: vlastní výzkum

Řada odborníků přináší důkazy o neudržitelném chování lidské populace, která žije nešetrně, nad přírodní limity Země. Lidé začali o svém vztahu k životnímu prostředí a jeho případné ochraně aktivně uvažovat poměrně nedávno, proto v nich není nutnost těchto činností pevně zakořeněna. Často se vymlouvají, že nemohou sami pro životní prostředí mnoho udělat, poukazují tak na důležitost snahy organizací. Češi mají k ochraně životního prostředí poměrně odtazité postoj a sníženou aktivitu, jsou optimisti, problémy bagatelizují a vymlouvají se na nemožnost činit něco na individuální úrovni (Sociopress.cz, 2016). Tímto jsou také potvrzeny již zmíněné výsledky, a to spíše negativní emoce vyvolané veřejnou podporou environmentálně šetrného ubytování.

Na základě výsledků výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění Akademie věd ČR je většina obyvatel České republiky se stavem životního prostředí spokojena jak v místě bydliště, tak v zemi jako celku. Životní prostředí v místě bydliště hodnotí téměř tři čtvrtiny Čechů příznivě. Podle průzkumu stav životního prostředí hodnotí o něco lépe lidé, kteří mají lepší životní úroveň (CEMC, 2013).

4.1.2 Identifikace faktorů percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování

Byla použita metoda vícenásobné lineární regrese za účelem určení významných faktorů vnímání veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování, a to pomocí softwaru STATISTICA.

Model obsahuje pouze signifikantní proměnné, jejichž parametry beta byly významné na hladině významnosti $p < 0,05$. Pomocí analýzy rozptylu byl zjištěn signifikantní regresní model a byly tak následně určeny prediktory, které podstatně ovlivňují vnímání veřejné podpory šetrného ubytování (tabulka 1).

Tabulka 1: Výsledky mnohonásobné lineární regrese

	Součet čtverců	SV	σ čtverců	F	P
Regres.	17399,43	16	1087,46	6,576	<0,001
Rezid.	46798,32	283	165,37		
celk.	64197,75				

Zdroj: vlastní výzkum

Poznámka: SV = stupně volnosti, σ = průměr, F = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Tímto regresním modelem byla prokázána závislost vysvětlované proměnné percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování, na některých nezávislých proměnných, a to pozitivně na možnosti použít prostředky, čas a příležitosti k využití nabídky environmentálně šetrného ubytování a stravování a na recyklovatelnosti obalových materiálů (tabulka 2). Tato měření nezávisle proměnných vysvětlují 22,9% variabilitu míry zájmu o percepci veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování (upravené $R^2 = 0,229$, směrodatná chyba odhadu = 12,859).

Tabulka 2: Prediktory míry percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování

	b	sm.chyba	t (283)	P
Absolutní člen	1,812	4,300	0,421	0,674
Lidé, kteří jsou pro mě důležití, si myslí, že bych měl/a volit nabídku env. šetrného ubyt. a strav. během dovolené	0,832	0,869	0,957	0,340
Lidé, kteří jsou pro mě důležití, chtějí, abych volil/a nabídku env. šetrného ubyt. a strav. během dovolené	1,254	0,952	1,316	0,189
Lidé, jejichž názoru si cením, by preferovali env. šetrné ubyt. a strav. během dovolené	0,542	0,850	0,637	0,524
Jestli využiji nabídky env. šetrného ubyt. a strav. během dovolené, je zcela na mém rozhodnutí	0,337	0,712	0,473	0,636
Jsem přesvědčen/a, že kdybych chtěl/a, tak mohu využít nabídku env. šetrného ubyt. a strav. během dovolené	-0,160	0,818	-0,196	0,845
Mám prostředky, čas i příležitost využít nabídky env. šetrného ubyt. a strav. během dovolené	1,635	0,765	2,136	0,034
Dávám přednost potravinám/nápojům na přírodní bázi, bez umělých barviv a konzervačních látek	1,112	0,915	1,215	0,226
Jsem ochotn/a zaplatit více za potraviny/nápoje na přírodní bázi, bez umělých barviv a konzervačních látek	1,346	0,945	1,424	0,155
Šetřím vodu	-0,074	0,905	-0,081	0,935
Šetřím energii vypnutím světel	0,102	0,858	0,119	0,905
Upřednostňuji oblečení vyrobené z organické bavlny	-1,147	0,847	-1,355	0,177
Dávám přednost kosmetickým produktům na přírodní bázi	1,567	0,880	1,782	0,076
Ochrana životního prostředí je pro mne při rozhodování o koupi důležitá	0,925	0,844	1,096	0,274
Jsem ochotn/a zaplatit více za ekologicky šetrné produkty	0,365	0,876	0,417	0,677
Dbám na recyklovatelnost obalových materiálů	2,168	0,893	2,428	0,016
Jsem ochotn/a zaplatit více za výrobek v ekologickém obalu	0,623	0,858	0,726	0,469

Zdroj: vlastní výzkum

Poznámka: *b* = regresní koeficient beta, *t* = hodnota testové statistiky, *p* = hladina statistické významnosti

Tyto výsledky jsou také potvrzeny studií Centra ekonomických a tržních analýz, která tvrdí, že se v Česku recykluje 75 % všech obalů. V rámci Evropské unie tak Češi patří

k největším třídačům. Češi tedy odpad třídít umí, obaly rozdělují levněji a více než jiní Evropané (Economia, a.s., 2016). Třídění odpadů představuje odraz ohleduplného vztahu člověka k životnímu prostředí. V moderní společnosti tak tvoří nezastupitelné místo. Cílem provozování recyklace odpadu je zejména snížení jeho množství ukládaného na skládkách a s tím související úspora primárních přírodních zdrojů (Bartoš, 2013).

4.1.3 Míra ochoty akceptovat nabídku environmentálně šetrného ubytovacího zařízení při stejné ceně jako má standardní nabídka hotelu či restaurace

Z výsledků dotazníkového šetření byla sestavena tabulka průměrných hodnot týkajících se míry ochoty akceptovat nabídku environmentálně šetrného ubytovacího zařízení při stejné ceně jako má standardní nabídka hotelu či restaurace (tabulka 3).

Tabulka 3: Průměrné hodnoty ochoty akceptovat jinou nabídku hotelu či restaurace při stejné ceně jako má standardní nabídka

	Průměrné hodnoty
Nedesignová recepce	2,933
Menší vstupní hala	3,073
Absence fontán, televize	3,240
Absence klimatizace ve veřejných prostorách	2,940
Absence vany v koupelně	3,070
Úporné hlavice sprch	2,943
Úsporné splachovače WC	2,847
Automatické vypínače světel	3,333
Úsporné zdroje světla	3,480
Jednorázové ručníky	2,523
Omezená výměna ložního prádla	2,350
Omezování vytápění/klimatizace	2,717
Informace o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady	2,980
Travnaté plochy za cenu vzdálenějšího parkování	3,000
Stromy, kryjící výhled z okna	3,083
Odstraňování sněhu bez soli	2,823
Nabídka pouze syrových pokrmů	2,687
Nabídka bez pokrmů technologicky náročných na přípravu	2,627
Nabídka bez nápojů a jídel v jednorázových obalech	2,740

Zdroj: vlastní výzkum

Poznámka: použitá škála měření, kde 1 = určitě ne, 5 = určitě ano

Nejvyšší průměrná hodnota je dosahována u míry ochoty akceptovat úsporné zdroje světla, a to 3,480. Spotřebitelské chování, pokud jde o úsporné zdroje světla, je přitom odlišné. Spotřebitelé dávají přednost nízké ceně před kvalitou, nechávají se ovlivňovat množstvím mýtů a polopravd a volí raději klasické žárovky. Úsporné zdroje světla tak nejsou mezi lidmi příliš oblíbené (dTest, n.d.).

Naopak nejnižší hodnota je u omezené výměny ložního prádla, a to 2,350. Celkový průměr všech dosažených hodnot je 2,915, což znamená, že lidé jsou ochotni akceptovat jinou nabídku ubytování či stravování při stejné ceně (tabulka3).

4.1.3.1 Míra ochoty akceptovat jiné nabídky při stejné ceně s percepcí veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování

Pomocí Pearsonova korelačního koeficientu byla zjišťována míra ochoty akceptovat jiné nabídky ubytování a stravování při stejné ceně v závislosti na míře percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování.

Z provedené korelační analýzy je patrné, že vnímání veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování je závislé na všech prvcích uvedených v tabulce. Hodnoty nacházející se v tabulce (tabulka 4) jsou kladné. Díky této skutečnosti zde platí rostoucí lineární závislost, což znamená, že lidé, kteří přijímají veřejnou podporu environmentálně šetrného ubytování, současně souhlasí s akceptací uvedených prvků. Nejvíce jsou lidé ochotni akceptovat nabídku bez nápojů a jídel v jednorázových obalech, travnaté plochy u hotelu za cenu vzdálenějšího parkování, nabídku bez pokrmů technologicky náročných na přípravu a omezenou výměnu ložního prádla. Tyto prvky nabývaly hodnot $>0,5$.

Tabulka 4: Pearsonův korelační koeficient – vnímání veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování

	Vnímání veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování
Nedesignová recepce	0,431
Menší vstupní hala	0,448
Absence fontán, televize	0,445
Absence klimatizace ve veřejných prostorech	0,296
Absence vany v koupelně	0,367
Úsporné hlavice sprch	0,435
Úsporné splachovače WC	0,480
Automatické vypínače světel	0,269
Úsporné zdroje světla	0,265
Jednorázové ručníky	0,448
Omezená výměna ložního prádla	0,544
Omezování vytápění/klimatizace	0,462
Informace o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady	0,505
Travnaté plochy za cenu vzdálenějšího parkování	0,547
Stromy, kryjící výhled z okna	0,438
Odstraňování sněhu bez soli	0,455
Nabídka pouze syrových pokrmů	0,481
Nabídka bez pokrmů technologicky náročných na přípravu	0,546
Nabídka bez nápojů a jídel v jednorázových obalech	0,599

Zdroj: vlastní výzkum

Zelené plochy u ubytovacích zařízení jsou považovány za velmi podstatné krajinnotvorné prvky. Přispívají nejen k estetickému požitku lidí, ale také jako životně důležité lokality pro všechny tvory žijící na Zemi. Lidé upřednostňují zeď před parkovacím prostorem, chtějí více travnatých ploch a čistoty v ulicích (Vltava-Labe-Press, 2016).

4.1.3.2 Míra ochoty akceptovat jiné nabídky při stejné ceně v závislosti na počtu navštívených hotelů

Na základě provedené korelační analýzy můžeme říci, že počet navštívených hotelů ovlivňuje pohled na environmentálně šetrné ubytování. Ti, kteří navštívili během dvou let větší množství hotelů, jsou ve větší míře ochotni akceptovat nedesignovou recepci, menší vstupní halu, úsporné splachovače WC a nabídku bez nápojů a jídel v jednorázových obalech. V těchto případech nabývají hodnoty korelačního koeficientu kladných čísel, což znamená rostoucí lineární závislost. Naopak lidé nejsou ochotni

akceptovat omezování vytápění a klimatizace, což je patrné ze záporné hodnoty u tohoto prvku, tedy z klesající lineární závislosti. Ostatní hodnoty nejsou signifikantně významné (tabulka 5).

Tabulka 5: Pearsonův korelační koeficient – počet navštívených hotelů

	Počet navštívených hotelů
Nedesignová recepce	0,219
Menší vstupní hala	0,243
Absence fontán, televize	0,093
Absence klimatizace ve veřejných prostorech	0,030
Absence vany v koupelně	0,006
Úsporné hlavice sprch	0,044
Úsporné splachovače WC	0,133
Automatické vypínače světel	0,056
Úsporné zdroje světla	-0,029
Jednorázové ručníky	0,091
Omezená výměna ložního prádla	0,102
Omezování vytápění/klimatizace	-0,155
Informace o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady	0,074
Travnaté plochy za cenu vzdálenějšího parkování	-0,090
Stromy, kryjící výhled z okna	0,010
Odstraňování sněhu bez soli	0,048
Nabídka pouze syrových pokrmů	0,007
Nabídka bez pokrmů technologicky náročných na přípravu	0,072
Nabídka bez nápojů a jídel v jednorázových obalech	0,261

Zdroj: vlastní výzkum

Dle výzkumu jsou lidé ochotni akceptovat nedesignovou recepci a menší vstupní halu. Tyto prvky nejsou pro respondenty příliš významné, proto je jejich ochota akceptace vysoká.

Úsporné splachovače WC jsou dalším akceptovaným prvkem. Splachování WC představuje velkou část denní spotřeby vody. Z tohoto důvodu je jedním z hlavních bodů řešených při úsporných opatřeních, které se týkají environmentálně šetrného ubytování. K této úspoře je použito dvojitě splachování, stop tlačítka či spojení recyklace vody z umyvadla a splachování (TZBInfo, 2016).

4.1.3.3 Míra ochoty akceptovat jiné nabídky při stejné ceně v závislosti na počtu navštívených hotelů s ekologickými prvky

Signifikantně významná hodnota korelačního koeficientu se nachází u ochoty akceptovat nabídku bez nápojů a jídel v jednorázových obalech. Tato hodnota je kladná, tedy existuje zde rostoucí lineární závislost. Pokud lidé během svých cest navštívili více hotelů s určitými ekologickými prvky, jsou více ochotni akceptovat jinou nabídku při stejné ceně, a to nejvíce nabídku bez nápojů a jídel v jednorázových obalech. Ostatní hodnoty nejsou signifikantně významné (tabulka 6).

Tabulka 6: Pearsonův korelační koeficient – Počet navštívených hotelů s ekologickými prvky

	Počet navštívených hotelů s ekologickými prvky
Nedesignová recepce	-0,004
Menší vstupní hala	-0,013
Absence fontán, televize	0,046
Absence klimatizace ve veřejných prostorech	0,063
Absence vany v koupelně	0,059
Úsporné hlavice sprch	0,061
Úsporné splachovače WC	0,034
Automatické vypínače světel	0,042
Úsporné zdroje světla	0,023
Jednorázové ručníky	0,008
Omezená výměna ložního prádla	0,048
Omezování vytápění/klimatizace	-0,035
Informace o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady	0,111
Travnaté plochy za cenu vzdálenějšího parkování	-0,034
Stromy, kryjící výhled z okna	0,031
Odstraňování sněhu bez soli	-0,005
Nabídka pouze syrových pokrmů	0,111
Nabídka bez pokrmů technologicky náročných na přípravu	0,067
Nabídka bez nápojů a jídel v jednorázových obalech	0,133

Zdroj: vlastní výzkum

V běžném hotelovém provozu je velké plýtvání energiemi a tvorba velkého množství odpadu. „Hotel produkuje asi 1 kg odpadu na hosta za den, za měsíc to pak mohou být až tuny odpadu. Velká část tohoto odpadu (50-60%) by mohla být recyklována či znovu využita.“ (Bastic, 2012).

Více než polovina tašky s nákupem je tvořena jednorázovými obaly. Tyto obaly putují okamžitě do koše, stejně jako peníze, které byl zákazník nucen za tyto obaly zaplatit. Nabídka potravin a nápojů bez jednorázových obalů je tak dobrým řešením. Lidé tak jídlo dostávají do vlastních či půjčených nádob, čímž dochází k boji proti plýtvání plasty a s tím související ochraně životního prostředí (Hospodářské noviny, 2016). Zájmem o tuto problematiku je tak vysvětlena ochota akceptace nabídky bez nápojů a jídel v jednorázových obalech.

4.1.3.4 Míra ochoty akceptovat jiné nabídky při stejné ceně v závislosti na věku respondentů

Na základě korelační analýzy, lze konstatovat, že věk dotazovaných respondentů nemá významný vliv na míru ochoty akceptovat jiné nabídky ubytovacích či stravovacích zařízení při stejné ceně. Lidé v různých věkových kategoriích mají stejnou míru akceptace (tabulka 7). Uvedené hodnoty nejsou signifikantně významné.

Tabulka 7: Pearsonův korelační koeficient – Věk respondentů

	Věk respondentů
Nedesignová recepce	0,092
Menší vstupní hala	0,018
Absence fontán, televize	-0,013
Absence klimatizace ve veřejných prostorech	-0,037
Absence vany v koupelně	0,003
Úsporné hlavice sprch	0,042
Úsporné splachovače WC	0,015
Automatické vypínače světel	-0,016
Úsporné zdroje světla	-0,039
Jednorázové ručníky	-0,059
Omezená výměna ložního prádla	-0,044
Omezování vytápění/klimatizace	0,065
Informace o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady	0,039
Travnaté plochy za cenu vzdálenějšího parkování	-0,052
Stromy, kryjící výhled z okna	-0,077
Odstraňování sněhu bez soli	0,018
Nabídka pouze syrových pokrmů	0,058
Nabídka bez pokrmů technologicky náročných na přípravu	0,022
Nabídka bez nápojů a jídel v jednorázových obalech	0,027

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.3.5 Míra ochoty akceptovat jiné nabídky při stejné ceně v závislosti na výdajích respondentů na dovolenou

Díky provedení korelační analýzy bylo zjištěno, že výše výdajů dotazovaných respondentů na dovolenou působí na míru ochoty akceptovat jiné nabídky ubytování a stravování při stejné ceně. Čím vyšší výdaje lidé vynakládají, tím je větší míra akceptace jednotlivých prvků. Nejvíce signifikantní hodnoty se nacházejí u akceptace jednorázových ručníků a omezené výměny ložního prádla. Ostatní hodnoty nejsou výrazně signifikantní (tabulka 8).

Tabulka 8: Pearsonův korelační koeficient – Výdaje respondentů na dovolenou

	Výdaje respondentů na dovolenou
Nedesignová recepce	0,084
Menší vstupní hala	0,019
Absence fontán, televize	0,072
Absence klimatizace ve veřejných prostorách	-0,045
Absence vany v koupelně	0,005
Úsporné hlavice sprch	0,055
Úsporné splachovače WC	0,008
Automatické vypínače světel	-0,076
Úsporné zdroje světla	-0,047
Jednorázové ručníky	0,162
Omezená výměna ložního prádla	0,163
Omezování vytápění/klimatizace	-0,041
Informace o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady	0,074
Travnaté plochy za cenu vzdálenějšího parkování	-0,081
Stromy, kryjící výhled z okna	-0,067
Odstraňování sněhu bez soli	-0,080
Nabídka pouze syrových pokrmů	-0,010
Nabídka bez pokrmů technologicky náročných na přípravu	0,035
Nabídka bez nápojů a jídel v jednorázových obalech	0,065

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.3.6 Míra ochoty akceptovat jiné nabídky při stejné ceně v závislosti na pohlaví respondentů

U hodnocení vlivu pohlaví na míru ochoty akceptovat jiné nabídky ubytování či stravování při stejné ceně bylo potřeba použít Spearmanův korelační koeficient, a to z důvodu předpokladu signifikantního rozdílu. Díky tomuto testování bylo zjištěno, že pohlaví má na tuto míru ochoty vliv, a to hlavně u prvků týkajících se úsporných zdrojů světla, ne-

designové recepce, poskytování informací o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady a nabídky bez nápojů a jídel v jednorázových obalech. Ostatní prvky nenabývají signifikantně významných hodnot (tabulka 9).

Tabulka 9: Spearmanův korelační koeficient – Pohlaví respondentů

	Pohlaví respondentů
Nedesignová recepce	-0,163
Menší vstupní hala	-0,020
Absence fontán, televize	0,028
Absence klimatizace ve veřejných prostorech	0,055
Absence vany v koupelně	0,033
Úsporné hlavice sprch	0,018
Úsporné splachovače WC	0,003
Automatické vypínače světel	0,026
Úsporné zdroje světla	0,165
Jednorázové ručníky	0,037
Omezená výměna ložního prádla	-0,008
Omezování vytápění/klimatizace	-0,080
Informace o možnostech úspor a šetrném nakládání s odpady	0,141
Travnaté plochy za cenu vzdálenějšího parkování	-0,009
Stromy, kryjící výhled z okna	-0,022
Odstraňování sněhu bez soli	-0,055
Nabídka pouze syrových pokrmů	0,037
Nabídka bez pokrmů technologicky náročných na přípravu	0,006
Nabídka bez nápojů a jídel v jednorázových obalech	0,128

Zdroj: vlastní výzkum

Některé studie také ukazují, že ženy mají větší zájem o ochranu životního prostředí než muži. Ženy jsou svým přístupem k ochraně životního prostředí mnohem více ochotny se touto problematikou zabývat. Některé studie tvrdí, že ženy mají kladnější vztah k ochraně životního prostředí z důvodu jejich vyšší ošetrovatelské schopnosti. Mají také bližší vztah k přírodě a jsou více nakloněny k environmentálnímu myšlení, vzhledem k jejich roli v reprodukčním věku, výchově dětí a starosti o rodinu (Arcury et al., 1986).

4.1.4 Míra ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování o cca 25%, při zachování stejných parametrů

Z výsledků dotazníkového šetření byla sestavena tabulka průměrných hodnot týkajících se míry ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při zachování stejných parametrů (tabulka 10).

Tabulka 10: Průměrné hodnoty míry ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při zachování stejných parametrů

	Průměrné hodnoty
Recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech	2,620
Zachycování dešťové vody, kterou využívají např. na zalévání WC	2,820
Striktní třídění odpadu, včetně bioodpadu	2,743
Využívání zelené energie	2,800
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše	2,960
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi	2,857
Krytí spotřeby energií z vlastních tepelných čerpadel	2,887
Krytí spotřeby energií z vlastního bioplynu z biomasy	2,883
Krytí spotřeby energií z vlastní větrné elektrárny	2,877
Nabídka stravování v BIO kvalitě	2,717
Nabídka stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů)	2,823

Zdroj: vlastní výzkum

Poznámka: použitá škála měření, kde 1 = určitě ne, 5 = určitě ano

Nejvyšší průměrná hodnota je dosahována u možnosti výběru ubytovacího zařízení využívající krytí spotřeby energie z vlastních solárních panelů umístěných na střeše, a to 2,960. Naopak nejnižší hodnota je u výběru ubytovacího zařízení s využitím recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech. Celkový průměr všech dosažených hodnot je 2,817. Tento průměr nám říká, že lidé jsou spíše ochotni zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při zachování stejných parametrů (tabulka 10).

Podle článku marketing journal spotřebitelé nejsou příliš nadšení z environmentálních snah firem. Podle výzkumu 93 % dotazovaných lidí na jednu stranu uvádí, že se v domácnostech snaží šetřit energií, ale jsou stále méně často ochotni investovat do zelených produktů. Dochází tedy k poklesu zájmu o ekologicky šetrné produkty a zelené výrobky (Marketing Journal, 2013).

4.1.4.1 Míra ochoty zaplatit vyšší cenu v závislosti na percepci veřejné podpory šetrného ubytování

Lidé mající pozitivní názor na veřejnou podporu šetrného ubytování jsou ve větším množství ochotni zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování. Tito lidé na základě získaných signifikantních výsledků vybírají více ubytovacích zařízení, která recyklují odpadní vody s využitím např. v bazénech, striktně třídí odpad, včetně bioodpadu, využívají zelenou energii, kryjí spotřebu energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše, kryjí spotřebu energií z vlastní větrné elektrárny, nabízejí stravování v BIO kva-

litě nebo nabízejí stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů). Ostatní hodnoty se blíží 0, a tak jsou proměnné lineárně nezávislé (tabulka 11).

Tabulka 11: Pearsonův korelační koeficient – percepce veřejné podpory šetrného ubytování

	Percepce veřejné podpory šetrného ubytování
Recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech	0,221
Zachycování dešťové vody, kterou využívají např. na zalévání WC	0,107
Striktní třídění odpadu, včetně bioodpadu	0,220
Využívání zelené energie	0,166
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše	0,243
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi	0,065
Krytí spotřeby energií z vlastních tepelných čerpadel	0,085
Krytí spotřeby energií z vlastního bioplynu z biomasy	0,067
Krytí spotřeby energií z vlastní větrné elektrárny	0,160
Nabídka stravování v BIO kvalitě	0,283
Nabídka stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů)	0,334

Zdroj: vlastní výzkum

Šetrná turistika je celosvětově na vzestupu. Podle agentury CzechTourism však čeští turisté nemají o existenci ekologicky šetrných služeb potřebné informace. Cíleně je ekologické ubytování vyhledáváno pouze třemi procenty turistů. Pozitivní je však zjištění, že pokud by existovala dostatečná nabídka těchto služeb, měla by o využití zájem až pětina domácích turistů (CzechTourism, 2016).

Signifikantně významným prvkem je také krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše. Obliba solárních panelů jakožto zajímavého alternativního zdroje energie neustále roste. Představuje tak ekologicky čistý, úsporný a efektivní zdroj energie. Jejich velkou výhodou je také rychlá návratnost počáteční investice (VSISI.cz, n.d.)

4.1.4.2 Míra ochoty zaplatit vyšší cenu v závislosti na počtu navštívených hotelů

Lidé navštěvující větší množství hotelů během svých dovolených jsou ve větší míře ochotni zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování. Tito lidé volí nejčastěji ubytovací

zařízení, které nabízí stravování z lokálních zdrojů (např. od místních farmářů). Ostatní hodnoty se blíží 0, a tak jsou proměnné lineárně nezávislé (tabulka 12).

Tabulka 12: Pearsonův korelační koeficient – Počet navštívených hotelů

	Počet navštívených hotelů
Recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech	0,006
Zachycování dešťové vody, kterou využívají např. na zalévání WC	-0,002
Striktní třídění odpadu, včetně bioodpadu	0,094
Využívání zelené energie	0,035
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše	-0,043
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi	-0,060
Krytí spotřeby energií z vlastních tepelných čerpadel	-0,003
Krytí spotřeby energií z vlastního bioplynu z biomasy	-0,058
Krytí spotřeby energií z vlastní větrné elektrárny	-0,078
Nabídka stravování v BIO kvalitě	0,098
Nabídka stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů)	0,155

Zdroj: vlastní výzkum

Výsledky evropského průzkumu veřejného mínění také shodně s tímto výzkumem tvrdí, že existuje vysoká podpora lidí místním potravinám, vyprodukovaným šetrným způsobem. V České republice však nakupuje potraviny ve farmářských prodejnách nebo na farmářských trzích pouze třetina Čechů. Problémem je zde nedostatek informací a možností, kde takové jídlo koupit, dále také jeho vyšší cena či omezenost výběru. Podle průzkumu chce také většina lidí nakupovat místní jídlo vyprodukované udržitelným způsobem (Hnutí DUHA, 2016).

4.1.4.3 Míra ochoty zaplatit vyšší cenu v závislosti na počtu navštívených hotelů s ekologickými prvky

Dotazovaní respondenti navštěvující větší počet hotelů s ekologickými prvky ve větší míře volí ubytovací zařízení, která recyklují odpadní vody s využitím např. v bazénech, zachycují dešťovou vodu, kterou využívají např. na zalévání WC, striktně třídí odpad, včetně bioodpadu, využívají zelenou energii, kryjí spotřebu energií z vlastního bioplynu, z biomasy, nabízejí stravování v BIO kvalitě či z lokálních zdrojů (např. od místních farmářů). Ostatní hodnoty jsou blízké 0, proměnné jsou tedy lineárně nezávislé (tabulka 13).

Tabulka 13: Pearsonův korelační koeficient – Počet navštívených hotelů s ekologickými prvky

	Počet navštívených hotelů s ekologickými prvky
Recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech	0,126
Zachycování dešťové vody, kterou využívají např. na zalévání WC	0,130
Striktní třídění odpadu, včetně bioodpadu	0,129
Využívání zelené energie	0,121
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše	0,079
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi	0,067
Krytí spotřeby energií z vlastních tepelných čerpadel	0,106
Krytí spotřeby energií z vlastního bioplynu z biomasy	0,148
Krytí spotřeby energií z vlastní větrné elektrárny	0,109
Nabídka stravování v BIO kvalitě	0,153
Nabídka stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů)	0,190

Zdroj: vlastní výzkum

Podle průzkumu Státního zdravotního ústavu si někteří lidé myslí, že správným řešením pro ochranu životního prostředí je používání dvou typů vod v jednom zařízení, tzv. šedé vody. Šedá voda je mírně znečištěná voda z umyvadel, sprch, myček, praček, atd., či dešťová voda, používaná např. na splachování WC. Avšak předchozí zkušenosti vedou ke zjištění, že ve veřejných institucích, kde se setkává velké množství lidí a šíření epidemií je zde snadné, by neměla být k dispozici jiná voda než pitná (Kožíšek, n.d.).

4.1.4.4 Míra ochoty zaplatit vyšší cenu v závislosti na věku dotazovaných respondentů

I věk v některých případech ovlivňuje míru ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při stejné nabídce. Čím je člověk starší, tím je míra ochoty zaplatit vyšší cenu menší. Tito lidé při volbě ubytovacích zařízení často volí to, které využívá zelené energie či nabízí stravování v BIO kvalitě. Ostatní hodnoty se přibližují 0, proměnné jsou tedy lineárně nezávislé (tabulka 14).

Tabulka 14: Pearsonův korelační koeficient – Věk dotazovaných respondentů

	Věk dotazovaných respondentů
Recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech	0,011
Zachycování dešťové vody, kterou využívají např. na zalévání WC	0,040
Striktní třídění odpadu, včetně bioodpadu	0,081
Využívání zelené energie	0,144
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše	0,040
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi	0,051
Krytí spotřeby energií z vlastních tepelných čerpadel	-0,030
Krytí spotřeby energií z vlastního bioplynu z biomasy	-0,036
Krytí spotřeby energií z vlastní větrné elektrárny	0,004
Nabídka stravování v BIO kvalitě	0,179
Nabídka stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů)	0,068

Zdroj: vlastní výzkum

Obecně platí, že mladí lidé jsou k ochraně životního prostředí více přístupní než staří lidé. Mladí lidé jsou vnímáni jako méně začlenění do společnosti, mohou tak tedy snadněji kritizovat vládu a průmysl. Postoje k životnímu prostředí se tedy mění podle toho, jak lidé stárnou a získávají vyšší společenská postavení (Arcury et al., 1986).

V současnosti ovlivňuje společnost spíše více negativních než pozitivních vlivů, proto je dnešní doba pro přírodu poměrně těžká. Mladí lidé nemají správnou životosprávu, stravují se v rychlých občerstveních, svůj volný čas tráví spíše u počítače, než aby byli venku v přírodě (Sak, 2000).

4.1.4.5 Míra ochoty zaplatit vyšší cenu v závislosti na výdajích respondentů na dovolenou

Při zkoumání závislosti výdajů respondentů na míře ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při stejné nabídce bylo zjištěno, že neexistuje žádná dostatečná přímá závislost (tabulka 15). Všechny hodnoty vycházející z korelační analýzy jsou blízké 0, proto jsou proměnné lineárně nezávislé.

Tabulka 15: Pearsonův korelační koeficient – Výdaje respondentů na dovolenou

	Výdaje respondentů na dovolenou
Recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech	0,000
Zachycování dešťové vody, kterou využívají např. na zalévání WC	-0,056
Striktní třídění odpadu, včetně bioodpadu	-0,013
Využívání zelené energie	-0,001
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše	-0,027
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi	-0,061
Krytí spotřeby energií z vlastních tepelných čerpadel	-0,063
Krytí spotřeby energií z vlastního bioplynu z biomasy	-0,061
Krytí spotřeby energií z vlastní větrné elektrárny	-0,071
Nabídka stravování v BIO kvalitě	-0,105
Nabídka stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů)	0,049

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.4.6 Míra ochoty zaplatit vyšší cenu v závislosti na pohlaví respondentů

Pro hodnocení vlivu pohlaví na míru ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při stejné nabídce bylo z důvodu předpokladu signifikantního rozdílu u pohlaví potřeba použít Spearmanův korelační koeficient. Díky tomuto testování byla zjištěna závislost pohlaví na této míře, a to zejména při výběru ubytovacího zařízení, které nabízí stravování v BIO kvalitě. Ostatní hodnoty se přibližují 0, proměnné jsou tedy lineárně nezávislé (tabulka 16).

Tabulka 16: Spearmanův korelační koeficient – Pohlaví respondentů

	Pohlaví respondentů
Recyklování odpadních vod s využitím např. v bazénech	-0,043
Zachycování dešťové vody, kterou využívají např. na zalévání WC	-0,044
Striktní třídění odpadu, včetně bioodpadu	-0,035
Využívání zelené energie	0,039
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na střeše	-0,055
Krytí spotřeby energií z vlastních solárních panelů umístěných na zemi	-0,009
Krytí spotřeby energií z vlastních tepelných čerpadel	-0,038
Krytí spotřeby energií z vlastního bioplynu z biomasy	0,008
Krytí spotřeby energií z vlastní větrné elektrárny	0,000
Nabídka stravování v BIO kvalitě	0,178
Nabídka stravování z lokálních zdrojů (od místních farmářů)	0,015

Zdroj: vlastní výzkum

Na základě výzkumu Ministerstva zemědělství bylo zjištěno, že biopotraviny nejvíce nakupují ženy středního věku, nejméně pak starší muži. Biopotraviny častěji kupují podnikatelé a ženy v domácnosti. Největší bariérou pro nákup biopotravin je jejich cena a omezený sortiment (MEDIAN s.r.o., n.d.).

4.1.5 Testování vlivu národnosti na vztah respondentů k životnímu prostředí

Pomocí dvouvýběrového t-testu jsme u jednotlivých částí potvrdili homoskedasticitu, $p > 0,05$. U ochoty respondentů zaplatit vyšší cenu při stejné nabídce nebyl prokázán rozdíl mezi odpověďmi domácích a zahraničních respondentů. Respondenti obou skupin hodnotili tuto část stejně. Rozdíl v odpovědích mezi národnostmi byl zjištěn u ochoty akceptovat jinou nabídku při stejné ceně a celkovém vztahu respondentů k ochraně životního prostředí, kde mají větší zájem zahraniční respondenti než respondenti domácí (tabulka 17).

Tabulka 17: Vliv národnosti na vztah k životnímu prostředí

	CZE		GBR		T	P
	$\bar{x} \pm S.D.$		$\bar{x} \pm S.D.$			
Vztah respondentů k ochraně životního prostředí	21,847	± 6,332	25,393	± 10,608	-4,725	0,000
Ochota akceptovat jinou nabídku při stejné ceně	52,866	± 8,024	65,279	± 14,706	-8,879	0,000
Ochota zaplatit vyšší cenu při stejné nabídce	30,623	± 5,703	32,410	± 13,117	-1,599	0,000

Zdroj: vlastní výzkum

Poznámka: \bar{x} = průměr, $S.D.$ = směrodatná odchylka, t = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Češi nepředstavují v ochraně životního prostředí výrazně aktivní skupinu snad s výjimkou třídění odpadů. Za posledních 20 let se tyto aktivity zpočátku zvýrazňovaly, ale v posledních pěti letech stagnují či mírně klesají. Příčinou tohoto poklesu může být i ekonomická krize, která odrazuje v podpoře životního prostředí zejména chudší domácnosti (Sociopress.cz, 2016).

Svou cestu k certifikovaným ubytovacím zařízením čeští turisté stále ještě hledají (CzechTourism, 2010). Důvodem menšího zájmu respondentů jsou samozřejmě také

jejich vyšší ceny, neboť dochází v České republice ke zhoršení ekonomické i sociální situace (ČTK & Novinky, 2013). Podle Sociologického ústavu AV ČR a Centra pro výzkum veřejného mínění (2007) se Češi na ochraně životního prostředí podílejí především prostřednictvím prací zaměřených na obnovu zeleně.

4.2 Analýza nabídky

Na základě studia sekundárních zdrojů byla vypracována analýza nabídky ubytování v dané oblasti.

Hotel Parkán se nachází v historickém centru města Prachatice, které jsou také nazývány Bránou Šumavy. V této lokalitě je nabízeno klidné a pohodlné ubytování, představuje ideální výchozí bod pro výlety po městě, blízkém i vzdáleném okolí. Tento hotel je situován jako hotel-pension rodinného typu, není zde k dispozici minibar, ani osobní kuchař. V nabídce jsou zahrnuty letáky na recepci, bezplatná WIFI, uzamykatelná místnost na kola a možnost vzít svého mazlíčka s sebou. Hotel také nabízí každodenní snídaně v místní restauraci (Hotel Parkán, 2013).

Penzion Prachatice funguje již od roku 1999. Svým působením se snaží nabídnout nejvyšší komfort. Nachází se v blízkosti centra města Prachatice. V penzionu se nachází luxusně zařízené pokoje s rádiem, televizí, vlastní sprchou a WC. Kromě ubytování je zde také možnost využití baru a vinárny (Penzion Prachatice, 2006).

Wellness Hotel Relax je zaměřen zejména na rodiny s dětmi. Nabízí komfortní ubytování v klidné lokalitě na okraji města Prachatice. Nachází se zde také konferenční prostor s kapacitou až 100 míst, relaxačním centrem a zahradou s originálními stavbami. Hotel má k dispozici 39 pokojů s kapacitou 110 lůžek. V celém objektu je možnost Wi-Fi připojení zdarma. Součástí komplexu je také restaurace Pohoda, která poskytuje rozsáhlou gastronomickou nabídku pro konference, školení, firemní prezentace i různé společenské a rodinné příležitosti. Příjemnou relaxaci nabízí také bazén s vodopádem, vířivka a odpočinkové posezení. Součástí je také sauna ve vulkánu sopky pro 2-8 osob. V nabídce jsou také filipínské masáže a Fiji procedury (Wellness Hotel Relax, 2016).

Komplex Fonka se nachází na poklidném místě na předměstí Prachatic. Nabízí pokoje se satelitní TV a koupelnou včetně sprchy i zdarma dostupné Wi-Fi. Hosté se mohou stravovat v restauraci, či si potraviny kupovat v místním obchodě (Fonka komplex, 2016).

Penzion Pod Hradbami se nachází v blízkosti historického centra města Prachatice. Penzion nabízí ubytování ve stylově zařízených apartmánech. K dispozici je jeden dvoulůžkový a dva třílůžkové apartmány s vlastní kuchyňkou a sociálním zařízením. V každém pokoji je k dispozici televize a wi-fi připojení zdarma. Součástí penzionu je také společenská místnost, terasa, solárium a nehtové studio (Pampeliška.cz, 2016).

Rodinný penzion Tina se nachází v Prachaticích v ulici Pod Lázněmi. Penzion má kapacitu 24 lůžek v 8 pokojích. Ke každému pokoji náleží vlastní koupelna se sprchou a WC, TV, každý pokoj má vlastní balkon. K dispozici je také posilovna půjčovna trackingových kol, bazén se solárním ohřevem, stolní tenis nebo ruské kuželky (Penzion Tina, 2015).

Penzion Vila Helena se nachází na okraji města Prachatice jako součást komplexu Lázně Svaté Markéty. Vila Helena je díky své poloze ideálním místem pro klidnou dovolenou jak pro rodiny s dětmi, tak i pro páry či jednotlivce. K dispozici jsou jednolůžkové, dvoulůžkové a třílůžkové pokoje, samozřejmostí je také Wi-fi připojení a parkovací místa zdarma (Penzion Vila Helena, 2009).

Apartmán u Brány se nachází přímo v historickém centru Prachatic, konkrétně u Dolní Brány. Apartmán má dvě místnosti po dvou a třech lůžkách. Součástí vybavení pokojů je televize se satelitním příjmem, koupelna, toaleta a vana. Hosté si mohou vařit v plně vybavené kuchyňce, která je součástí domu (Penzion Prachatice u Brány, n.d.).

Rodinný hotel Libínské sedlo je nově postavený rodinný hotel, který je vhodný pro každé roční období – cykloturistika, turistika, výlety do okolí, běžkařské stopy nebo využití místní sjezdovky. Hotel nabízí možnost ubytování po celý rok, a to ve 13 trojlůžkových, jednom čtyřlůžkovém a jednom dvoulůžkovém pokoji. Pokoje jsou vybaveny WC, sprchou a TV. Součástí hotelu je také sauna, pára, dvě vany whirlpool, bylinné koupele a také masáže či kosmetika (Rodinný hotel Libínské sedlo, n.d.).

Hotel Zlatá hvězda se nachází v centru Vimperka, nedaleko městského parku a 400 metrů od historického náměstí. Ubytovaní nabízí bezplatné Wi-fi a parkoviště zdarma. Hotel je nově zrekonstruovaný, všechny pokoje a apartmány mají vlastní koupelnu a satelitní TV. K dispozici jsou také salonky a multifunkční sál (Hotel Zlatá Hvězda Vimperk, 2015-2016).

Hotel Terasa se nachází v přírodním parku Český les ve městě Vimperk. Hotel nabízí ubytování ve 2-3 lůžkových a 4-6 lůžkových pokojích, s celkovou kapacitou 50 lůžek. Všechny pokoje mají Wi-fi zdarma a satelitní TV s plochou obrazovkou. Součástí je také restaurace, bar, salonek, terasa, dětské hřiště a venkovní parkoviště (Hotel Terasa, 2014).

Hotel Pod Stráží se nachází ve městečku Lhenice a nabízí ubytování ve dvoulůžkových a třílůžkových pokojích a v rodinných pokojích s variabilitou propojení pokojů do

apartmánu. Všechny pokoje jsou standardně vybavené s plným sociálním příslušenstvím a s možností zapůjčení televizoru (Hotel Pod Stráží, 2011).

Penzion Ingrid se nachází v klidné lokalitě města Lhenice, v šumavském podhůří, v zahradě jižních Čech, kde se odedávna pěstovalo ovoce. Penzion Ingrid představuje ideální místo pro relaxaci, turistiku a cyklistiku a je také středem několika významných památek. Penzion disponuje kapacitou 50 lůžek, je zde také možnost stravování, wi-fi, úschovna kol, TV, kuchyňka a vlastní sociální zařízení. V penzionu se nachází také útulná společenská místnost, která slouží jako jídelna, konají se zde také svatební hostiny, narozeninové oslavy, smuteční hostiny a firemní večírky (Penzion Ingrid, 2015).

Penzion u Blanice se nachází v jihočeském Husinci nedaleko Prachatic. Penzion nabízí celoroční ubytování v soukromí, v klidném a atraktivním prostředí, vhodném jak pro rodiny s dětmi, tak pro páry i jednotlivce. Penzion disponuje celkem 27 lůžky – 1x jednolůžkový pokoj, 6x dvoulůžkový pokoj, 2x třílůžkový pokoj, 2x čtyřlůžkový pokoj (Pezion U Blanice, 2013).

Chalupa Pod Rozhlednou se nachází v chalupářské osadě Sviňovice nedaleko Prachatic. Jedná se o velmi pěkně zrekonstruovanou chalupu se zachovanými původními prvky venkovského rázu. Uvnitř objektu se nachází vstupní chodba, kuchyně, obývací pokoj, koupelna a podkroví. Celá chalupa je vybavena starším stylovým nábytkem. Kolem objektu se nachází zatravněný pozemek s malým rybníčkem, ohniště s posezením, písčoviště a dětská houpačka. Kapacita chalupy je 10 osob (Chalupa Pod Rozhlednou, n.d.).

Penzion Slunečná nabízí 14 apartmánů pro celkem 50 míst, které se nacházejí ve třech originálních zrestaurovaných staveních – Dům s vltavskou vyhlídkou, Dům v samotném srdci farmy a Dům s galerií. K dispozici jsou také společné prostory, zimní zahrada, solárium, sauna a hydromasážní vana. Součástí je také bohatá snídaně, která je připravená převážně z vlastních bioproduktů (Hovorka, 2014).

Pension Jitřenka se nachází v obci Křišťanovice, 9 km od Prachatic. Kapacita pensionu je 30 osob. Pension má k dispozici i prostory pro stanování. Hosté mají k dispozici TV, společenskou místnost, Wi-fi a minifotbal. Kolem objektu je rozsáhlý pozemek, kde je umístěno ohniště či posezení u grilu (Zubalíková, 2013).

Penzion Dvůr se nachází na rozhraní rybníkářské oblasti okolo Netolic v malé obci s názvem Obora. Situován je v polosamotě, jen pár kroků od lesa. Okouzující apartmá-

ny mají nábytek ze světlého dřeva, satelitní TV a vybavenou kuchyňku. Toto ubytování nabízí možnosti procházek po nejbližším okolí, kde se nachází další samoty se zvířaty (koně, ovce, daňci). Součástí je také venkovní terasa u ohniště či grilu, možnost využití parkoviště zdarma či přilehlá zahrada plná ovoce (Penzion Dvůr, n.d.).

Penzion Na Horánku se nachází v soukromé upravené zahradě v okrajové části Netolice. K dispozici je pěkná zahrada a krytý vyhříváný bazén, krb, pergola a příjemné posezení v kryté hale. Majitel souhlasí s postavením stanu na zahradě (Penzion Na Horánku, 2008).

Rodinný hotel Rychta se nachází v klidném historickém centru jihočeského městečka Netolice, které je obklopené rybníky v šumavském podhůří. Hotel Rychta v posledních letech prošel rozsáhlou rekonstrukcí, a tak nabízí nejen příjemné ubytování, ale také bezpečné parkování a celodenní stravování v hotelové restauraci. Hotel nabízí 17 pokojů s kapacitou 38 stálých lůžek a 6 přistýlek. Všechny pokoje jsou vybaveny koupelnou s WC, televizorem se satelitním systémem a bezplatným přístupem na internet (Hotel Rychta, n.d.).

Ubytování Staré město 133 představuje nově zrekonstruovaný penzion s dvou, tří a čtyřlůžkovými apartmány, který se nachází ve městě Netolice. Celková kapacita penzionu je 15 lůžek a 6 přistýlek. V nově vybavených apartmánech je nabízeno celoroční ubytování s vlastním sociálním zařízením a kuchyní. Součástí penzionu je také uzavřený dvůr, dětský koutek, venkovní gril a posezení. V každém pokoji je umístěna TV a možnost připojení k Wi-fi (Ubytování Staré Město, n.d.).

Penzion Netolice se nachází přímo na náměstí Netolice vedle radnice. Pokoje jsou vybaveny vlastní kuchybí, pračkou, TV, Wi-fi připojení. Součástí objektu je také uzavřený dvůr, kde je možnost uložení kol, venkovního posezení či parkování (Penziony.cz, n.d.).

Penzion Zíkovi je umístěn v podkrovní části rodinného domu v Netolicích. Ubytování je určeno jak jednotlivcům, tak rodinám a menším skupinám. V penzionu je apartmá s obývacím pokojem, které má kapacitu 6 osob. Dále jsou v penzionu dva velké pokoje s kapacitou pro 4 osoby a jeden dvoulůžkový pokoj. Celková kapacita penzionu je 16 lůžek bez přistýlek. K dispozici je hostům také venkovní posezení pod pergolou s krbem a venkovní bazén (Penzion, Autoservis Netolice, 2009).

Penzion u Lva se nachází na okraji řeky Blanice ve městě Strunkovice nad Blanicí. Penzion je vhodný pro rodinnou rekreaci i pro menší skupiny. Tento penzion nabízí

ubytování ve třech čtyřlůžkových pokojích, které jsou vybavené vlastním sociálním zařízením, televizí a připojením k internetu. Součástí objektu je restaurace s celoročním provozem (Penziony.cz, n.d.).

Ekofarma Horní Chrášťany se nachází mezi Netolicemi a Prachaticemi. Celý areál zahrnuje hlavní budovu, kde je zajišťováno ubytování v půdních prostorách, venkovní pergoly, obory s chovem jelenů, muflonů a daňků. Součástí ekofarmy je i fitness s tělocvičnou, sauna, venkovní tenisový kurt a dětské hřiště (Ekofarma Horní Chrášťany, 2013).

Ekostatek Michalov je rodinný penzion, který se nachází uprostřed krásné přírody na Šumavě. Penzion nabízí vyjížďky na koních, zabývá se také agroturistikou. Součástí je také hospůdka se starodávnou pecí (Ekostatek Michalov, 2014).

Farma Spůle se nachází v obci Spůle u Čkyně a nabízí ubytování ve dvou a třílůžkových pokojích. Tento objekt byl zrekonstruovaný pro agroturistiku a nabízí také výjezdy v kočárech a na saních (Chval, n.d.).

Apartmány Dvě věže se nachází na samotě u obce Vimperk poblíž Boubínského pralesa. Apartmán se zaměřuje na rodiny s dětmi, které se zajímají o agroturistiku a přírodu. V apartmánu jsou nabízeny zajímavé aktivity, jako např. retro farmaření, pozorování divoké zvěře nebo projížďky na ponících (Dvě věže, 2014).

Pension Kamenný Dvůr Vimperk se nachází v malebné vesničce Hrabice nedaleko města Vimperk. K dispozici je zde 5 pokojů s celkovým počtem 22 míst. Pokoje jsou vybaveny koupelnou nebo sprchovým koutem, WC, televizí a internetovou přípojkou. K dispozici je také terasa a uzavřená zahrádka (Šumava.eu, 2016).

5 NÁVRHY OPTIMALIZACE

Na základě uskutečněného výzkumu nabídky a poptávky environmentálně šetrného ubytování v oblasti Prachaticka, byly identifikovány nedostatky, ke kterým bylo možné vypracovat návrh optimalizace. Následující návrhy optimalizace slouží k odstranění či zmírnění zjištěných nedostatků

5.1 Zlepšení propagace šetrných prvků využívaných v ubytovacích zařízeních

Na základě analýzy nabídky bylo zjištěno, že ubytovací zařízení ve sledované oblasti nepropagují na svých webových stránkách využívání žádných šetrných prvků. Avšak řada ubytovacích zařízení, podle mého zjištění, alespoň některé prvky využívá. Těmito prvky je ve většině případů třídění odpadu či využívání úsporných zdrojů světla.

Velké množství lidí, kteří danou oblast navštěvují, nemají o prvcích, které hotel využívá, žádné informace. I když hotel využívá určité šetrné prvky, potenciální zákazníci o nich nevědí, nemohou tak ovlivňovat jejich výběr.

Návrhem by tedy bylo zvýšení propagace těchto šetrných prvků, které ubytovací zařízení využívají. Toto opatření by zajistilo hotelům určitou konkurenční výhodu, díky které by přilákaly spoustu návštěvníků, zkvalitnily poskytované služby, získaly lepší pozici a image na trhu a tím také zvýšily svůj zisk. Snaha ubytovacích zařízení o ochranu životního prostředí, ať už jen tříděním odpadu, regulací vody nebo využíváním solárních panelů, by měla být náležitě oceněna, proto by měly tyto prvky být u popisu ubytovacích zařízení uvedeny. Pro lepší orientaci potenciálních zákazníků by byla vytvořena databáze ubytovacích zařízení využívajících šetrné prvky. Lidé mající zájem o šetrnější ubytovací zařízení by tak měli možnost tyto informace zjistit přehledně na jednom místě a následně je mezi sebou porovnávat a vybrat si tak nejvhodnější ubytovací zařízení.

5.2 Nové ekologické ubytovací zařízení

V dané oblasti Prachaticka se nenachází žádné certifikované ubytovací zařízení ani ubytovací zařízení prezentující použití určitých ekologických prvků. Podle výzkumu však o tento typ ubytovacích zařízení respondenti jeví zájem. Požadavky účastníků cestovního

ruchu vedou ke stále větší poptávce po menších ubytovacích zařízeních využívajících určité šetrné prvky, což vede k možnosti vytvoření nového ekologického hotelu.

Nový ekologický hotel by neměl vznikat zábořem nové půdy, ale efektivnějším využitím již zastavěné plochy. Využívání nové půdy vede ke změnám krajiny, ekosystémů a životního prostředí a mění jejich přirozený stav a funkce. Z tohoto důvodu by se tedy mělo jednat o ekoinovaci již existující budovy, nebo by výstavba nového hotelu měla probíhat na parcele, kde se již nějaká stavba nachází.

Ubytovací zařízení se musí přizpůsobit požadavkům ochrany životního prostředí v řadě oblastí. Důležité je zaměřit se na životní prostředí již při plánování a projektování hotelu. Je třeba zvolit správné umístění a velikost ubytovacího zařízení, použít místní architektonické styly a tradiční stavební materiál, zachovat životní prostředí pro místní faunu a flóru a zajistit nenarušení krajiny v místě výstavby.

Environmentálním principem uplatňovaným v ekohotelu by bylo např. snížení spotřeby energie. Nově vzniklé zařízení by proto mělo odebírat minimálně 50 % energie z obnovitelných zdrojů. Řešením by také byla instalace solárního systému a energeticky úsporných svítidel vybavených čidlem. Součástí ekologických principů by také bylo zabudování centrálního zapínání a vypínání přívodu elektřiny do hotelových pokojů, programovatelné nastavení oběhu topení a klimatizace či využívání úsporných spotřebičů. Dalšími uplatňovanými principy jsou např. hospodaření s odpadem v rámci celého objektu ubytovacího zařízení, omezení využívání jednorázových obalů, hospodaření s vodou prostřednictvím instalace zařízení omezující průtok vody či využíváním tzv. šedé vody na splachování WC a hospodaření se surovinami, používání ekologicky nezávadných prášků při praní prádla, využívání místních produktů, atd.

Výhodou pro majitele ekologického hotelu je zajisté odlišení se od konkurence, snížení negativního dopadu na životní prostředí, zkvalitnění poskytovaných služeb, snižování nákladů, zvýšení loajality jak zaměstnanců, tak zákazníků, získání lepší pozice a image hotelu na trhu a samozřejmě také větší zisk.

Výstavba nového ekologického hotelu je finančně náročná (Chan, 2006; Tufan a Dilek, 2013), a to zejména při počátečních investicích do technologií. Pořízení ekologických prvků, jako např. instalace fotovoltaických panelů či ekologicky šetrného vytápěcího systému, představuje pro hotel velkou finanční zátěž. Pokud by se jednalo o výstavbu nového zařízení na již zastavěné parcele, náklady na výstavbu by se daly snížit použitím

určitého materiálu z rozebrané původní stavby. Ekologická opatření šetří náklady, a to zejména u elektřiny, vody a papíru. Peníze, které jsou vynaloženy při počátečních investicích, by se tak měly podnikateli vrátit ve formě snížených nákladů a přinést tak do jeho podnikání zisk (Butler, 2007), přestože návratnost investic bývá delší (Bode, 2010).

Přihlašovací poplatek za ekoznačku Evropské Unie činí 9 000 Kč, roční poplatek je pak ve výši 3 000 Kč. Registrační poplatek pro značku Ekologicky šetrná služba je 10 000 Kč, roční poplatek pak činí 5 000 Kč. I když se může zdát, že poplatky za ekoznačky jsou v České republice příliš vysoké, ve srovnání se státy EU jsou téměř bezvýznamné.

5.3 Kooperace stávajících ekohotelů s budoucími šetrnými ubytovacími zařízeními

Hotely, které již vlastní ekocertifikát, mají dostatek zkušeností z oblasti ochrany životního prostředí a využívání šetrných principů a prostředků. Tyto hotely mají tak výhodu v uplatňování těchto přístupů a mohou už jen prohlubovat jejich využívání.

Dalším návrhem by byla kooperace těchto zavedených ekohotelů s ubytovacími zařízeními, která by chtěla šetrné prvky při své činnosti využívat. Hotely, kterým byl certifikát již udělen, by mohly více poskytovat informace potenciálním ekohotelům týkající se požadavků na udělení certifikátu, požadavků na zaměstnance, strategie zavedení green managementu a další. Pokud budou stávající ekohotely spolupracovat a poskytovat informace o jejich činnosti, dostanou se tím do povědomí veřejnosti. Díky této skutečnosti bude více dostupných informací o tomto typu ubytovacích zařízení. Tato kooperace by tedy měla být přínosem pro všechny zúčastněné skupiny, tedy i zákazníky. Ekologická ubytovací zařízení by tak mohla poskytnout své zkušenosti z oblasti zavedení green managementu ostatním ubytovacím zařízením a nabádat je k jejich následování. Konkurenční boj mezi ubytovacími zařízeními pak nebude probíhat na základě způsobu použití šetrných prvků, ale může probíhat na bázi designu či uplatnění manažerské kreativity při ekologických opatřeních.

S tímto návrhem by také souviselo větší zapojení agentur, které se ochranou životního prostředí zabývají, jako jsou např. CENIA, Česká inspekce životního prostředí nebo Evropská agentura pro životní prostředí. Tyto organizace by spolupracovali s ubytova-

cími zařízeními, pro které by byly vytvořeny jednotné pokyny, které by jim pomohly lépe se orientovat v oblasti environmentálních aktivit.

6 ZÁVĚR

Tato diplomová práce byla zaměřena na problematiku ekologicky šetrného ubytování na Prachaticku. Pro získání potřebných informací pro její vypracování bylo nutné provést sběr primárních a sekundárních dat. Primární data byla sbírána pomocí dotazníkového šetření u renesančního zámku Kratochvíle. V období mezi květnem až zářím roku 2015 bylo získáno celkem 300 dotazníků.

Prvním dílčím cílem diplomové práce bylo posouzení struktury předpokladů rozvoje šetrných přístupů v nabídce ubytování v oblasti Prachaticka. Na základě studia odborné literatury a internetových stránek byla provedena analýza ubytovacích zařízení v dané oblasti. Z ubytovacích zařízení nacházejících se ve vymezené oblasti byla poté sestavena jejich databáze. Díky této analýze nabídky bylo zjištěno, že se zde nachází poměrně velké množství ubytovacích zařízení, avšak žádné, které by využívalo či nějak prezentovalo využívání šetrných přístupů v oblasti ubytování. Tímto byl naplněn jeden z cílů stanovených v diplomové práci. Ve vymezené oblasti neexistuje diverzifikovaná struktura předpokladů šetrných přístupů v oblasti ubytování, čímž byla potvrzena hypotéza H1.1.

Z výsledků také vyplývá, že v oblasti Prachaticka jsou předpoklady environmentálně šetrného ubytování rozmístěny nerovnoměrně. Nejvíce ubytovacích zařízení se nachází ve větších městech, jako jsou Prachatice či Netolice. Díky tomuto zjištění je možné vyvrátit hypotézu H2.1. Existují zde také ubytovací zařízení, nacházející se na samotách mimo velká města, avšak těchto zařízení zde není mnoho.

Na základě dotazníkového šetření ve vymezené lokalitě bylo provedeno hodnocení současných návštěvníků. V dotazníkovém šetření byl počet respondentů u jednotlivých pohlaví téměř vyrovnaný, jen mírně převládali odpovědi mužů. Dotazování bylo prováděno jak u tuzemských, tak u zahraničních respondentů. Nejvíce dotazovaných patřilo do věkové skupiny 18-25 let a 36-45 let. Při zjišťování míry akceptace jiné nabídky ubytovacího zařízení při stejné ceně jsou ženy ochotnější než muži, u věkových kategorií nebyl zjištěn signifikantní rozdíl. Při zjišťování míry ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při zachování stejných parametrů, byly zjištěny rozdíly jak u pohlaví, tak u jednotlivých věkových kategorií. Ženy se více zajímají o životní prostředí a častěji nakupují biopotraviny než muži. Mladí lidé jsou více přístupní k ochraně životního prostředí než lidé starší. Rozdíl byl zjištěn i u odpovědí zahraničních a domácích.

cích respondentů, kde o ochranu životního prostředí mají větší zájem respondenti zahraniční. Díky těmto zjištěným skutečnostem je možné vyvrátit hypotézu H3.1, která předpokládá, že mezi skupinami v návštěvnických charakteristikách rozdíly neexistují.

Absence ubytovacích zařízení s ekologicky šetrnými prvky posloužila jako základ pro stanovení návrhů optimalizace ve vymezené oblasti. Díky zjištěným výsledkům bylo konstatováno, že ve sledované oblasti existují možnosti dalšího rozvoje environmentálně šetrného ubytování. Na základě tohoto zjištění byla identifikována témata vhodná pro zlepšení stávající situace. Mezi tato témata patří zlepšení propagace šetrných prvků využívaných v ubytovacích zařízeních, výstavba nového ekologického ubytovacího zařízení a kooperace stávajících ekohotelů s budoucími šetrnými ubytovacími zařízeními. Touto závěrečnou částí byl naplněn jeden z cílů práce (zhodnocení možností rozvoje environmentálně šetrného ubytování v oblasti Prachaticka), ale také zamítnuta hypotéza H4.1.

V diplomové práci byly postupně naplněny všechny stanovené cíle a posouzeny určené hypotézy. V oblasti Prachaticka sice existuje velké množství ubytovacích zařízení, avšak žádné z nich nepropaguje využívání šetrných prvků. Tato ubytovací zařízení jsou rozmístěna nerovnoměrně. Dotazovaní respondenti vykazují zájem o nabídku environmentálně šetrného ubytování, a tak existuje poměrně velký potenciál rozvoje v této oblasti.

7 SUMMARY

Theme of my master's project is environmentally friendly accommodation in Prachatic and surroundings. In the described area was evaluated structure of potential for development of environmentally friendly accommodation. There is a quite large number of accommodation facilities, but none of them doesn't use environmentally considerate elements. Most of the accommodation facilities are concentrated in larger cities. Tourism potential is deployed unevenly.

Through the survey in selected location at the castle Kratochvíle was made assessment of the current visitors. For this reason, therefore, were examined differences in responses between men and women, age or nationality. The result was difference between visitors of surveyed area.

Based on these facts have been determined designs suitable for optimization of the area. For example, it would be useful to improve the promotion of friendly elements used in accommodation facilities, construction of new environmentally accommodation facilities and cooperation existing ecohotels with future friendly accommodation facilities.

In the described area is great potential for eco-friendly accommodation and opportunities for further development.

Keywords: Prachaticko, environmentally, accommodation, nature, ecology, potentials, eco-friendly, visitors, ecohotels

8 SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY

Arcury, T., Johnson, T. & Scollay S. (1986). *Ecological worldview and environmental knowledge: The „New Environmental Paradigm*. Journal of Environmental Education. 35-40 (17)

Bartoš, S. (2013). *Třídění odpadů*. Dostupné 25. března, 2016, z <http://www.trest.cz/trideni-odpadu/d-2357/p1=2175>

Bastic, M. (2012). *International Journal of Hospitality Management*. č.3, s.1012-1020

Bedáňová, I. (n.d.). *Biostatistika*. Brno: Fakulta veterinární hygieny a ekologie.

Beránek, J. (2013). *Moderní řízení hotelového provozu*. Praha: Mag Consulting s.r.o.

Bode, A. (2010). PracticalAspectsofcorporatesocialresponsibility—challenges and solutions. In Trends and Issues in GlobalTourism 2010 (pp. 93-99). SpringerBerlin Heidelberg.

Bodlender, J. (1991). *Developing Tourism Destinations – Policies and Perspectives*. London: Longman

Bramwell, W., & Lane, B. (1993). Sustainable Tourism: An Evolving Global Approach *Journal of Sustainable Tourism*, 1 (1), 1-5

Budíková, M. (2006). *Statistika II: Distanční studijní opora*. [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 6. února, 2016, z http://econ.muny.cz/data/PMSTII/PMSTII_dso.pdf

Butler, J. (2007). Green hotel developmentisprofitablenow! Inspirationsfromthepioneers make itdangerous not to be “green.” Retrieved 5. 4. 2016 from http://www.hotelonline.com/News/PR2007_1st/Mar07_GreenHotels.html

Cater, E. (1991). *Sustainable Tourism in the Third World: Problems and Prospects*. In SILK, J. R. Discussion paper No. 3. Toronto: Department of Geography, University of Reading

CEMC. (2013). *Češi kladně hodnotí životní prostředí, většina třídí odpad a je spokojena s kvalitou pitné vody*. Dostupné 31. března, 2016, z <http://www.tretiruka.cz/news/vyzkum-cesi-kladne-hodnoti-zitni-prostredi-vetsina-tridi-odpad-a-je-spokojena-s-kvalitou-pitne-vody/>

- CENIA. (2012). Jak ekoznačení funguje. Dostupné 10. ledna, 2016, z <http://www1.cenia.cz/www/ekoznaceni/jak-ekoznaceni-funguje#narodniprogram>
- CERT-ACO. (2008). Certifikace systémů managementu. Dostupné 10. ledna, 2016, z http://www.cert-aco.cz/14001_01.htm
- Certifikace systémů řízení. (2006). *ISO 9000, ISO 14001*. Dostupné 10. prosince, 2015, z www.iso9000.cz/iso14001.htm
- Clauss, G., & Ebner, H. (1988). *Základy štatistiky pre psychologov, pedagogov a sociológov*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo
- Clemente, M. N. (2004). *Slovník marketingu: klíčové pojmy a termíny*. Brno: Computer Press
- CQS. (2010). Certifikace systému environmentálního managementu podle ČSN EN ISO 14001:2005. [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 10. února, 2016, z http://www.cqs.cz/admin/files/INFO_listy_o_produktech/EMS_14001_C.pdf
- Culek, M. (2005). *Biogeografické členění České republiky: II. Díl* (2nd ed.). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- Cyhelský, L., & Souček, E. (2009). *Základy štatistiky*. Praha: Vysoká škola finanční a správní
- Cyhelský, L., Kaňoková, J., & Novák, I. (1986). *Teorie štatistiky: vysokoškolská učebnice pro stud. vys. školy ekon. stud. oboru ekon. štatistika*. Praha: SNTL
- CzechTourism (2010). *Zeleným hotelům a ekofarmám patří budoucnost*. Dostupné 3. dubna, 2016, z <http://www.czechtourism.cz/tiskove-zpravy/zelenym-hotelum-a-ekofarmam-patri-budoucnost.html>
- CzechTourism. (2016). *Ekologické cestování vytlačuje masový turismus*. Dostupné 25. března, 2016, z <http://www.novinky.cz/cestovani/148044-ekologicke-cestovani-vytlacuje-masovy-turismus.html>
- CzechTourism. (n.d.). *Odpovědné cestování*. Dostupné 27. listopadu, 2015, z <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/4-odpovedne-cestovani/>
- Čermáková, A., & Střeleček, F. (1995). *Štatistika I*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta
- Čertík, M., Attl, P., Sysel, J., & Vitáková, M. (2001). *Cestovní ruch*. Praha: OFFICE

Český statistický úřad (2012). *Charakteristika okresu Prachatice*. Dostupné 29. ledna, 2016, z http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pt

ČTK, & Novinky (2013). *Sociální a ekonomická situace většiny lidí se zhorší-la, tvrdí studie*. Dostupné 3. dubna, 2016, z <http://www.novinky.cz/domaci/309775-socialni-a-ekonomicka-situace-vetsiny-lidi-se-zhorsila-tvrdi-studie.html>

Doležalová, H. (2012). *Základy jakosti*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Ekonomická fakulta

dTest. (n.d.). *Test úsporných zdrojů světla*. Dostupné 31. března, 2016, z <https://www.dtest.cz/clanek-2165/test-uspornych-zdroju-svetla-2012>

Dvě věže. (2014). *Rekreační areál Dvě věže*. Dostupné 3. dubna, 2016, z <http://www.rekreace-sumava.cz/>

Economia, a.s. (2016). *Češi umí třídit odpad, ukázala studie. Obaly rozdělujeme levněji a více než jiní Evropané*. Dostupné 25. března, 2016, z <http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cesi-umi-tridit-odpad-ukazala-studie-ceta/r~05d2d5da92c611e586750025900fea04/>

Ekofarma Horní Chrášťany (2013). *Ekofarma Horní Chrášťany Vás vítá*. Dostupné 3. dubna, 2016, z <http://www.ekofarmachrastany.cz/>

Ekolist.cz. (n.d.). *Jsou víc „eko“ papírové ručníky, nebo elektrické osoušeče?* Dostupné 25. března, 2016, z <http://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/rady-a-navody/jsou-vic-eko-papirove-rucniky-nebo-elektricke-osousece>

Ekostatek Michalov. (2014). *Ekostatek Michalov – popis*. Dostupné 3. dubna, 2016, z <http://www.kamsdetmi.com/detail.html?id=20278>

Evengelu, J. E., & Neubauer, J. (2014). *Testy pro personální práci: Jak je správně vytvářet a používat*. Praha: Grada Publishing, a.s.

Fakulta informatiky a managementu Univerzita Hradec Králové. (2007). *Udržitelný cestovní ruch*. Dostupné 6. března, 2016, z <http://isit.uhk.cz/isitvyp/sybalusZobraz.asp?PredmetVerzeID=1101&lang=CZ>

Finanční skupina ING. (2016). *Česká rodina zaplatí za dovolenou nejčastěji 16 000 Kč, často si sama vaří*. Dostupné 6. března, 2016, z <http://www.ingbank.cz/zpravodaj-ing-bank/ceska-rodina-zaplati-za-dovolenou-nejcasteji-16-000-kc-casto-si-sama-vari.html>

- Fonka komplex. (2016). *Fonka komplex guest house Prachatice*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://fonka-komplex.czechhotel.net/cs/service/#mobile-accordion>
- Francová, E. (2003). *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta
- Goeldner, C. R., & Ritchie, J. R. B. (2009). *Tourism: Principles, Practices, Philosophies (11th ed.)*. Hoboken: John Wiley & Sons Gojdiča
- Green Hotels Association. (2016). What are „Green“ Hotels? Dostupné 10. ledna, 2016, z <http://www.greenhotels.com/index.php>
- Hendl, J. (2006). *Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál
- Hindls, R. (2007). *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing
- Hindls, R., Hronová, S., & Novák, I. (2000). *Metody statistické analýzy pro ekonomy*. Management Press
- Hindls, R., Hronová, S., Seger, J., & Fisher, J. (2006). *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional publishing
- Hindls, R., Kaňoková, J., & Novák, I. (1997). *Metody statistické analýzy pro ekonomy*.
- Hnilica, J., & Fotr, J. (2014). *Aplikovaná analýza rizika ve finančním managementu a investičním rozhodování*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Hnutí DUHA. (2016). *Jen třetina lidí nakupuje potraviny přímo od místních farmářů. Na vině je málo možností k jejich získání i vyšší cena*. Dostupné 25. března, 2016, z <http://www.hnutiduha.cz/aktualne/jen-tretina-lidi-nakupuje-potraviny-primo-od-mistnich-farmaru-na-vine-je-malo-moznosti-k>
- Hospodářské noviny. (2016). *Nakupujte jídlo, ne odpad*. Dostupné 25. března, 2016, z <http://byznys.ihned.cz/c1-63124570-nakupujte-jidlo-ne-odpad-v-praze-startuje-obchod-s-potravinami-bez-obalu>
- Hotel Parkán. (2013). *O nás*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.hotelparkan.cz/index.html>
- Hotel Pod Stráží. (2011). *Úvod*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.hotel-pod-strazi.cz/>

- Hotel Rychta. (n.d.). *Hotel*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.hotelrychta.com/pages/hotel.html>
- Hotel Terasa. (2014). *Hotel Terasa ve Vimperku*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.hotelterasa.cz/hotel.html>
- Hotel Zlatá Hvězda Vimperk. (2015-2016). *Úvod*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.hotelzlatahvezda.cz/>
- Hovorka, L. (2014). *Penzion*. Dostupné 13. března, 2016, z <http://www.biofarmaslunecna.cz/penzion>
- Hrabánková, M., & Hájek, T. (2002). *Management cestovního ruchu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta
- Chalupa Pod Rozhlednou. (n.d.). *Ubytování*. Dostupné 13. března, 2016, z <http://www.chalupa-pod-rozhlednou.cz/ubytovani.html>
- Chan, E. S. W., & Wong, S. C. K. (2006). Motivations for ISO 14001 in the hotel industry. *Tourism Management*, 27(3), 481-492.
- Chráška, M. (2007). *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Chval, S. (n.d.). *Nabízíme*. Dostupné 3. dubna, 2016, z <http://farmaspule.sweb.cz/nabizime.htm>
- Institut biostatistiky a analýz Masarykovy univerzity. (n.d.). *Spearmanův korelační koeficient*. Dostupné 6. března, 2016, z <http://portal.matematickabiologie.cz/index.php?pg=aplikovana-analyza-klinickyh-a-biologickyh-dat--analyza-a-management-dat-pro-zdravotnicke-obory--zaklady-korelacni-analyzy--spearmanuv-korelacni-koeficient>
- Jakubíková, D. (2012). *Marketing v cestovním ruchu*. Grada Publishing a.s.
- Jirsa, T. (2015). *Charakteristika okresu*. Dostupné 6. března, 2016, z <http://www.tomasjirsa.cz/index.php?region=prachaticko>
- Johnová, R. (2008). *Marketing kulturního dědictví a umění*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing a.s.

- Kotler, P., Wong, V., Saunders, J., & Armstrong, G. (2007). *Moderní marketing*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Kozel, R. (2006). *Moderní marketingový výzkum*. Praha: Grada Publishing
- Kožíšek, F. (n.d.). *Šedá voda? Raději ne*. Dostupné 31. března, 2016, z <https://nautilus2.wordpress.com/2012/08/18/seda-voda-radeji-ne/>
- Krämer, W. (2005). *Statistika do vesty*. Praha: Baronet Publishers
- Kraus, D. 2006. *Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita
- Kreuz, J. & Vojáček, O. (2007). *Firma a životní prostředí*. Praha: Oeconomica
- Křížek, F. & Neufus, J. (2011). *Moderní hotelový management*. Praha: Grada Publishing
- Kučerová, J. (1999). *Trvalo udržatelný rozvoj cestovního ruchu*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela
- Kvasničková, D. (1998). *Životní prostředí. Doplnkový text k základům ekologie*. Havlíčkův Brod: Fragment
- Litschmannová, M. (2011). *Úvod do statistiky*. [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 6. února, 2016, z http://mi21.vsb.cz/sites/mi21.vsb.cz/files/unit/uvod_do_statistiky.pdf
- Löster, T. (2006). *Analýza rozptylu jako základní metoda mnohonásobného porovnávání středních hodnot v různých softwarových produktech*. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC DAYS 2006: Competitiveness in the EU – Challenge for the V4 countries (pp. 1408-1414). Dostupné 6. ledna, 2016, z http://old.fem.uniag.sk/mvd2006/zbornik/sekcia7/s7_loster_tomas_229.pdf
- Lütfi, A., Emre, D. & Mehmet, Y. (2013). *Green Hotel Management and Green Star Practice: A case study of best western president Istanbul hotel*. Journal of Travel and Hospitality Management. 10(1), 71-85
- Malá, V. (1999). *Cestovní ruch (vybrané kapitoly)*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů

Marketing Journal. (2013). *Lidé nechtějí za zelené produkty platit více peněz. Co na to marketing?* Dostupné 25. března, 2016, z http://www.m-journal.cz/cs/aktuality/lide-nechteji-za-zelene-produkty-platit-vice-penez--co-na-to-marketing-__s288x9423.html

MEDIAN s.r.o. (n.d.). *BIO potraviny. Zpráva z výzkumu.* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 26. března, 2016, z <http://eagri.cz/public/web/file/341591/BioPotraviny2014.pdf>

Microsoft. (2016). *Dostupné typy grafů.* Dostupné 23. února, 2016, z <https://support.office.com/cs-cz/article/Dostupn%C3%A9-typy-graf%C5%AF-a6187218-807e-4103-9e0a-27cdb19afb90#bmbarcharts>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2007). *Cestovní ruch a udržitelný rozvoj.* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 12. ledna, 2016, z http://www.mmr.cz/getmedia/b973337b-cccc-42a3-9d19-2b23356dcff2/GetFile15_1.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj. (2006). *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu.* Praha: Institut obchodu a cestovního ruchu

Ministerstvo životního prostředí. (2015). *Obecná ochrana přírody a krajiny.* Dostupné 6. března, 2016, z http://www.mzp.cz/cz/obecna_ochrana_prirody_krajiny

MMR. (n.d.). *Green management.* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 10. ledna, 2016, z <http://www.mmr.cz/getmedia/40090ab2-4f67-4a85-bce4-c1e78310772f/GetFile36>

Motulsky, H. (1995). *Intuitive Biostatistics.* Oxford University Press

Mourek, D. (2002). *Cestovní ruch a životní prostředí.* Praha: Univerzita Karlova - Centrum pro otázky životního prostředí

Národní federace hotelů a restaurací ČR. (1996). *Green management. Praktické kroky pro řízení hotelového a restauračního zařízení.* Praha: Podnikatelská akademie NFHR ČR

Němčanský, M. (1996). *Agroturistika.* Opava: Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta

Oberfalcer, E. (2007). *Turistický průvodce Pošumaví: Prachaticko, Vimpersko.* Prachatice: Č. P. servis

- Orieška, J. (1999). *Technika služeb cestovního ruchu*. (J. Čech, Trans.). Praha: IDEA SERVIS. (Originál vydán v roce 1999)
- Otipka, P., & Šmajstrla, V. (2013). *Pravděpodobnost a statistika*. Ostrava: Vysoká škola Báňská
- Pampeliška.cz. (2016). *Penzion Pod Hradbami*. Dostupné 13. března, 2016, z http://ubytovani.pampeliska.cz/cesko/prachatice/penzion-pod-hradbami-cz6693/?osoby_od=1&datum_od=&datum_do=&vice_pokoju=0&deti=&lokalita_nazev=&lokalita_co=&lokalita_id=&lokalita_full=&roomID=
- Pásková, M. (2002). *Regulace jakožto výzva pro strategické plánování komunit*. In: COT business
- Pásková, M. (2003). *Vlivy cestovního ruchu na přírodní i lidmi vytvořené prostředí a jejich časoprostorové souvislosti*. Disertační práce, Přírodovědecká fakulta. UK Praha
- Pásková, M. (2012). Environmentalistika cestovního ruchu. Czech Journal of Tourism. roč. 1, č. 2, s. 77-113
- Pásková, M., & Zelenka, J. (2002). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Česká republika: Ministerstvo pro místní rozvoj
- Pavelka, F., & Klímek, P. (2000). *Aplikovaná statistika*. Zlín: Vysoké učení technické, Fakulta managementu a ekonomiky
- Penzion Dvůr. (n.d.). *Úvod*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.penziondvur.cz/>
- Penzion Ingrid. (2015). *Ubytování*. Dostupné 14. března, 2016, z <http://penzioningrid.cz/ubytovani/>
- Penzion Na Horánku. (2008). *Informace o nás*. Dostupné 13. března, 2016, z <http://penzionnahoranku.webnode.cz/o-nas/>
- Penzion Prachatice u Brány. (n.d.). *Apartment u Brány*. Dostupné 18. března, 2016, z <http://www.apartman-u-brany-prachatice.abc-ubytovani.net/>
- Penzion Prachatice. (2006). *Úvodem*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.penzion-pt.cz/index.htm>
- Penzion Tina. (2015). *Penzion Tina Prachatice*. Dostupné 13. března, 2016, z <http://penziontina.cz.h7.clevernet.cz/>

- Penzion U Blanice. (2013). *Penzion U Blanice*. Dostupné 13. března, 2016, z <http://www.penzionublanice.cz/>
- Penzion Vila Helena. (2009). Vítáme Vás v našem penzionu a restauraci. Dostupné 13. března, 2016, z <http://www.vilahelena.com/>
- Penzion, Autoservis Netolice. (2009). *Ubytování v Netolicích*. Dostupné 14. března, 2016, z <http://www.zikovi.cz/?ubytovani-v-netolicich,9>
- Penziony.cz. (n.d.). *Penzion Netolice*. Dostupné 14. března, 2016, z <http://www.penziony.cz/netolice/penzion-netolice-jitka-bromova/>
- Pitner, T. (2003). *Primární data*. Dostupné 11. února, 2016, z <http://www.fi.muni.cz/~tomp/slides/pv108/foil197.html>
- Pourová, M. (2002). *Agroturistika*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. Praha: Management Press
- Prokeš, R. & Šnajder, I. (2013). *EMS*. Dostupné 7. ledna, 2016, z <http://www.snajdr.com/informujeme/snajdruv-slovnicek/ems/?q=ems>
- Radová, J., Dvořák, P., & Málek, J. (2009). *Finanční matematika pro každého*. Praha: GRADA Publishing, s.r.o.
- Regionální agrární komora Jihočeského kraje (2014). *Okres Prachatice se se svou rozlohou 1375 km² řadí na čtvrté místo v rámci okresů Jihočeského kraje*. Dostupné 29. ledna, 2016, z <http://www.rakjk.cz/prachatice/charakteristika.html>
- Rimarčík, M. (2006). *Základy statistiky*. Fakulta zdravotnictví a sociální práce bl. P.P.
- Rodinný hotel Libínské sedlo. (n.d.). *Penzion Prachatice*. Dostupné 12. března, 2016, z <http://www.penzionprachatice.cz/>
- Sak, P. (2000). *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů*. Praha: Petrklíč
- Seger, J. (1988). *Statistické metody pro ekonomy průmyslu*. Praha: SNTL
- Shaw, G., & William, A. M. (2009). *Knowledge Transfer and Management in Tourism Organisations: An emerging research agenda*. Tourism Management
- Schneider, J., Fialová, J., & Vyskot, I. (2009). *Krajinná rekreologie II*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta

- Sociologický ústav AV ČR, & Centrum pro výzkum veřejného mínění (2007). *Ekologické chování Čechů*. Dostupné 31. března, 2016, z <http://www.smocr.cz/data/fileBank/a4de0178-fc2a-46f0-96ec-8451d7c6b8b7.pdf>
- Sociopress.cz. (2016). *Češi, životní prostředí a krize*. Dostupné 25. března, 2016, z <http://sociopress.cz/2012/10/28/cesi-zivotni-prostredi-a-krize/>
- Souček, E. (2006). *Statistika pro ekonomy*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu
- Stříbrná, M. (2005). *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press
- Škodová Parmová, D. (2007). *Agroturistika*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta
- Šumava.eu. (2016). *Pension Kamenný Dvůr*. Dostupné 31. března, 2016, z <http://www.vimperk.eu/index.php/vimperk/103-nazory-lidi/1494-pension-kamenny-dvur>
- The International Ecotourism Society. (2014). *Uniting Conservation, Communities and Sustainable Travel*. Dostupné 10. ledna, 2016, z <http://www.ecotourism.org/>
- Tufan, E., & Dilek, E. (2013). Green Hotels Implications: a Research on 3, 4 and 5 Stars Hotels in Canakkale City Center. *Current Issues of Tourism Research*, 1(1), 31-36.
- Tyler, D., & Dangerfield, J. M. (1999). *Ecosystem Tourism: A resource-based philosophy for ecotourism*. *Journal of Sustainable Tourism*, 2(7), 146-158
- TZBInfo. (2016). *Úspora vody na splachování v revolučním řešení*. Dostupné 25. března, 2016, z <http://voda.tzb-info.cz/zarizovaci-predmety/8126-uspora-vody-na-splachovani-v-revolucnim-reseni>
- Ubytování Staré Město. (n.d.). O nás. Dostupné 14. března, 2016, z <http://www.staremesto133.cz/>
- United Nations Environment Programme. (2000). *Ecosystems Management*. Dostupné 7. prosince, 2015, z <http://www.unep.org/ecosystemmanagement/>
- Vaško, M. (2002). *Cestovní ruch a regionální rozvoj*. VŠE Praha: Oeconomica.
- Vltava-Labe-Press. (2016). *Lidé chtějí více zeleně a čistoty v ulicích*. Dostupné 25. března, 2016, z http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/zelen20080526.html?reakce=nova

- Volín, J. (2007). *Statistické metody ve fonetickém výzkumu*. Praha: EPOCHA
- Voluntary Initiatives for Sustainable Tourism. (2002). *Worldwide Inventory and Comparative Analysis of 104 Eco-labels, Awards and Self-commitments*. Spain: World Tourism Organization.
- VSEM. (2006). *Statistika pro ekonomy*. Vysoká škola ekonomie a managementu
- VSISI.cz. (n.d.). *Solární panely – alternativní zdroj energie*. Dostupné 3. dubna, 2016, z <http://www.vsis.cz/sollaris/solarni-panely>
- Vysoká škola ekonomická v Praze (2007). *Venkovský cestovní ruch - jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 27. listopadu, 2015, z <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>
- Wellness Hotel Relax. (2016). *O Wellness Hotelu Relax*. Dostupné 12. března, 2016, z http://www.hotelalbatros.cz/relax/hotel_relax/
- Wonnacott, T. H., & Wonnacott, R. J. (1995). *Statistika pro obchod a hospodářství*. Praha: Victoria Publishing
- Zámek Kratochvíle. (2012). *Zámek Kratochvíle*. Dostupné 11. února, 2016, z <http://www.zamekkratochvile.cz/>
- Zbořil, K. (1998). *Marketingový výzkum: metodologie a aplikace*. Praha: Vysoká škola ekonomická, Fakulta podnikohospodářská
- Zelenezpravy.cz. (n.d.). Ekohotel. Dostupné 20. ledna, 2016, z <http://www.zelenezpravy.cz/ekohotel/>
- Zelenka, J., Těšitel, J., Pásková, M. & Kušová, D. (2013). *Udržitelný cestovní ruch: management cestovního ruchu v chráněných územích*. Hradec Králové: Gaudeamus
- Zubalíková, D. (2013). *Jitřenka*. Dostupné 13. března, 2016, z <http://www.jitrenka-kristanovice.cz/>
- Zvárová, J. (1998). *Základy statistiky pro biomedicínské obory*. Praha: Karolinum

9 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: EMAS.....	18
Obrázek 2: Ekologicky šetrná služba.....	20
Obrázek 3: Ekoznačka EU.....	20
Obrázek 4: Pohlaví respondentů, n = 300.....	34
Obrázek 5: Pohlaví domácích a zahraničních respondentů	34
Obrázek 6: Pohlaví a věk respondentů	35
Obrázek 7: Pohlaví a věk zahraničních respondentů	35
Obrázek 8: Pohlaví a věk domácích respondentů	36
Obrázek 9: Výdaje respondentů během dovolené	36
Obrázek 10: Výdaje zahraničních respondentů během dovolené	37
Obrázek 11: Výdaje domácích respondentů během dovolené.....	37
Obrázek 12: Délka aktuální dovolené respondentů	38
Obrázek 13: Délka aktuální dovolené zahraničních respondentů.....	38
Obrázek 14: Délka aktuální dovolené domácích respondentů.....	39
Obrázek 15: Počet navštívených ubytovacích zařízení v posledních dvou letech.....	39
Obrázek 16: Počet navštívených šetrných ubytovacích zařízení v posledních dvou letech	40
Obrázek 17: Percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování.....	42

10 SEZNAM SCHÉMAT

Schéma 1: Schéma interakce fází "green managementu"	13
---	----

11 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Výsledky mnohonásobné lineární regrese	43
Tabulka 2: Prediktory míry percepce veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování	44
Tabulka 3: Průměrné hodnoty ochoty akceptovat jinou nabídku hotelu či restaurace při stejné ceně jako má standardní nabídka.....	45
Tabulka 4: Pearsonův korelační koeficient – vnímání veřejné podpory environmentálně šetrného ubytování.....	47
Tabulka 5: Pearsonův korelační koeficient – počet navštívených hotelů.....	48
Tabulka 6: Pearsonův korelační koeficient – Počet navštívených hotelů s ekologickými prvky	49
Tabulka 7: Pearsonův korelační koeficient – Věk respondentů	50
Tabulka 8: Pearsonův korelační koeficient – Výdaje respondentů na dovolenou.....	51
Tabulka 9: Spearmanův korelační koeficient – Pohlaví respondentů.....	52
Tabulka 10: Průměrné hodnoty míry ochoty zaplatit vyšší cenu za ubytování a stravování při zachování stejných parametrů.....	53
Tabulka 11: Pearsonův korelační koeficient – percepce veřejné podpory šetrného ubytování	54
Tabulka 12: Pearsonův korelační koeficient – Počet navštívených hotelů.....	55
Tabulka 13: Pearsonův korelační koeficient – Počet navštívených hotelů s ekologickými prvky	56
Tabulka 14: Pearsonův korelační koeficient – Věk dotazovaných respondentů	57
Tabulka 15: Pearsonův korelační koeficient – Výdaje respondentů na dovolenou.....	58
Tabulka 16: Spearmanův korelační koeficient – Pohlaví respondentů	58
Tabulka 17: Vliv národnosti na vztah k životnímu prostředí	59